

- ⊕ **Guia:** La Gran Fira de València
- ⊕ **Música:** Festival de Peralada
- ⊕ **Cultura popular:** Havaneres a Calella de Palafrugell

ENTREVISTA GONZALO BOYE 'EM VAN TORTURAR DURANT ELS CINC PRIMERS DIES DE LA DETENCIÓ'

ANÀLISI DE L'ARAVOT

El Valle de los Caídos: entre la transformació i l'exaltació al dictador

EDITORIAL VICENT PARTAL Aquesta Diada serà llegida com un referèndum

PERFIL Pablo Casado, l'ultra que aspira a presidir el PP

VICENT
PARTAL

director@vilaweb.cat

AQUESTA DIADA SERÀ LLEGIDA COM UN REFERÈNDUM

Tal com ja va avançar VilaWeb en exclusiva el passat 26 de juliol, la Diada es commemorarà a la Diagonal de Barcelona, amb samarretes de color corall i centrada en la materialització de la República proclamada el 27 d'octubre.

El canvi de color, del tradicional groc al corall, i l'eslògan de la manifestació volen deixar clar que la lluita antirepressiva és importantíssima però no ha de substituir la lluita per la concreció de la República. Juan Luis Cebrián va dir ja fa més d'un any que calia detenir els dirigents independentistes perquè d'aquesta manera el país oblidaria la lluita per la independència i passaria a lluitar només per la llibertat dels presos. L'ANC ho ha entès i per aquesta raó presenta la Diada com el pòrtic d'una tardor molt calenta en què tot indica que l'independentisme provarà de tornar a activar la República.

—
Si no passa res inesperat fins aleshores, la Diada serà el pòrtic d'aquesta nova fase i, evidentment, serà llegida com un referèndum. Per tots. En aquest sentit, l'ANC fa bé de tornar a presentar un gest potent, que ningú més no és capaç de fer, com és el d'omplir la Diagonal. Si tornem a omplir-la, tots aquells que diuen, de manera provocativa, que el procés s'ha acabat hauran de callar —una vegada més. I si l'omplim amb una ciutadania

plenament conscient que cal posar en marxa la República tan aviat com siga possible, aquells que des del govern o el parlament semblen més dubitatius hauran d'assumir que la seua impressió és errònia.

—
Evidentment, hi ha algunes ombres sobre aquesta manifestació. L'independentisme és un moviment extraordinàriament ric en debats i sensacions. Plural fins a extrems insòlits i impossible de dominar pels partits ni les associacions. I una part de l'independentisme, que ningú no sap quin percentatge és, viu molt malament els fets dels dies immediatament posteriors al 27 d'octubre, les coses que van passar després de les eleccions del desembre i moltes altres que fan avui els partits.

—
En aquest sentit, la Diada també serà un referèndum intern. Crec que el malestar generalitzat del moviment es percep amb claredat en l'àmbit polític de partits, parlamentari, del govern. Però és una incògnita quanta gent optarà per no afegir-se a la manifestació i quedar-se a casa a mirar-la per la televisió.

L'ANC fa bé de tornar a presentar un gest potent, que ningú més no és capaç de fer, com és el d'omplir la Diagonal

Jo, en les xerrades que faig arreu del país, no detecte que això haja de passar en cap cas. El resultat de les duríssimes eleccions del desembre no acompanya aquesta sensació. I és evident que mobilitzacions absolutament extraordinàries com les del carrer de la Marina i Brussel·les, però també les del Paral·lel o la del dia de la detenció a Alemanya del president Puigdemont, fan pensar que la capacitat de mobilització de l'independentisme roman intacta. Ho veurem, però.

—
Ho veurem i ens veurem, perquè sempre, des de l'any 2010, aquestes manifestacions i tot allò que les acompanya, han estat una gran catarsi col·lectiva, un impuls polític d'una dimensió superior. L'any passat, la vàrem fer sota la tensió de saber que presentaríem un torcebraç immens a un estat demofòbic i encara sota l'impacte dels atemptats del 17 d'agost. Enguany, la farem sota l'impacte de la repressió salvatge i l'amenaça del judici als dirigents polítics, però també reforçats per la capacitat d'enfrontament i de lluita, pels

èxits, de la passada tardor. El passat Onze de Setembre, molta gent em demanava si els nostres polítics serien 'capaços de fer-ho'. I jo els responia que sí. I ho varen fer. No de manera suficient, però es va votar el primer d'octubre, es va aturar el país dos dies després, es va proclamar la república el dia 27, es va aguantar el cop d'estat del 155, es van guanyar les eleccions il·legals convocades per un Mariano Rajoy que avui ja no és ningú i, a trompades i enrenous però de manera clara, s'ha conformat una majoria parlamentària, un govern i una presidència independentistes. Tot això que ha fet el Principat aquests dotze mesos frenètics ha estat, també, la demostració que estem disposats a fer el que siga per guanyar la llibertat. I que no s'haja encertat del tot a la primera no vol dir res. Excepte que hem de redoblar l'esforç al carrer i que hem d'exigir més decisió als nostres governants. Dues coses per a les quals l'Onze de Setembre –qualsevol, però el d'aquest 2018 més encara– és una oportunitat que no té comparació amb cap altra. ■

LA MARÇAL RESSONANT

MERCÈ IBARZ

Maria Mercè Marçal. COLITA (INSTITUCIÓ DE LES LLETRES CATALANES)

Veus poètiques i narratives entre els vint-i-nou i els quaranta troben en la seva obra un referent de ritmes, mètriques i temes

Vint anys després, al cap de dues dècades de la seva mort massa jove, la veu de Maria-Mercè Marçal ressona. Vint anys que s'han complert aquest 5 de juliol. Des de llavors s'han publicat inèdits importants, com ara el llibre de versos escrits durant la malaltia, *Raó del cos*, breu i impactant, i el dietari del càncer, *El senyal de la pèrdua*. Reedicions dels seus llibres, traduccions, un recull de les prosas crítiques i estudis literaris. Proliferen les lectures poètiques i **una fundació** expandeix la seva obra. Poemes musicats i enregistrats, una pel·lícula, *Ferida arrel*. Reconeixement del seu talent literari, una vitalitat creixent.

Sobretot, sobretot, la Marçal ressona en la poesia contemporània. En els seus ritmes, mètriques i temes hi troba un impuls, una arrel coetània. Poetes que fa vint anys en tenien vint-i-pocs, o menys, tenen ara veus pròpies que s'han fet també a través de la veu marçaliana.

Dic la Marçal. Amb 'la', sí. N'havia parlat força amb ella, d'aquest 'la'. No en veia el motiu, jo, ho trobava una distinció innecessària, ganes de posar en relleu el gènere. Ella, no. Per a ella és una distinció que té una rel fonda. Ho considerava una característica de les llengües romàniques que recorda la potència materna en les cultures mediterrànies, des de la Grècia clàssica.

No és el 'la' que en femení correspon a l' 'en' o 'el' masculí, sinó una remarca específica que afegeix un plus

Torna a sentir-se la seva divisa de joventut, aquell 'Tres voltes rebel' per dona, per catalana i per classe baixa, que ha saltat de la poesia d'autora al cant popular

— **Diem la Callas**, la Garbo, la Rodoreda, la Yourcenar, la Magdalena...

— Sí, és cert.

— La llengua ho demana. Ho diem sense advertir-ho perquè la llengua mateixa fa aquest reconeixement a la dona.

Em va convèncer. No és el 'la' que en femení correspon a l' 'en' o 'el' masculí, sinó una remarca específica que afegeix un plus. Per la mateixa raó, es considerava 'una dona que escriu'. Era una poeta i una escriptora que creia prioritària la seva condició de dona per raons històriques de què ja no podem prescindir. Una raó del cos, una llengua abolida –títol de la seva poesia reunida– que pugna constantment per fer-se sentir, per fer-se escoltar, per dir. Per aquestes perspectives i matisos la Marçal ressona en la poesia d'ara. Per contemporània, radicalment moderna.

Mireia Calafell, Maria Cabrera, Míriam Cano, Blanca Llum Vidal, Maria Sevilla, Josep Pedrals, Jaume Coll Mariné, Sebastià Jovani, Eva Baltasar, Jaume C. Pons Alorda... són poetes que la llegeixen i la diuen, en reconeixen el mestratge. També en novel·la deixa petja, com ara *La filla estrangera* de Najat El Hachmi, narradora que beu molt de la poesia. Veus entre els vint-i-nou i els quaranta. Troben en la Marçal un referent de temes que no eren en la tradició tractats amb la seva urgència i intensitat. La maternitat, l'erotisme. Declaradament lesbiana, la seva obra dona veu i expressió a l'amor entre dones en la seva única novel·la, *La passió segons Renée Vivien*, i en uns quants poemes. En veritat, però, com a poeta els seus versos inclouen els gèneres amb ductilitat, amb cura de no foragitar-ne cap. Els seus versos poden ser dits per una dona i per un home. Són aspectes que amplifiquen més i més l'obra marçaliana. Mentre les traduccions es van succeint i tenim ja una biografia força detallada del seu recorregut vital i creatiu (*Una vida*, per Lluïsa Julià, Galaxia Gutenberg).

Tantes coses són diferents en aquests vint anys i alhora són tan en la línia dels seus temes i preocupacions. Torna a sentir-se la seva divisa de joventut, aquell 'Tres voltes rebel' per dona, per catalana i per classe baixa, que ha saltat de la poesia d'autora al cant popular. El rebrot del feminisme, la consciència clara del masclisme i la misogínia del segle XXI, l'energia de les dones joves i les seves mares i àvies que resisteixen i es reconfiguren, també repercuteixen en els debats contemporanis. Les noves famílies, els amors i els gèneres en subversió, l'ampliació dels cànons culturals, una geopoètica més generosa en la vida personal com en la vida col·lectiva. Per això la llengua abolida –per catalana, per femenina, per tantes situacions que cerquen constantment les paraules per ser dites–, aquesta llengua tan viva del cant de la Marçal, des de la raó del cos que fa sentir la veracitat de l'experiència, ressona i ressona en el present. ■

'LA COLLA DE BRUSSEL·LES T'ENVIA MOLTS RECORDS'

CARTA D'ALEIX SARRI A CLARA PONSATÍ

Carta d'Aleix Sarri a Clara Ponsatí, que és a l'exili d'ençà del 30 d'octubre · 'Cartes per la llibertat' és un espai de VilaWeb per a expressar la solidaritat amb els presos polítics i exiliats i, ahora, per a fer saber qui són

Estimada Clara:

Com estàs? T'escric ara que fa vuit mesos que vas arribar a Bèlgica, el 31 d'octubre al matí, el dia de la primera conferència de premsa de l'exili. Vas aparèixer amb aquell posat de resistent que tant t'escau, amb boina, motxilla i el caminar lleuger. Tant de bo haguéssiu pujat tots. L'exili és dur i sovint solitari, però sense exili hauria estat molt més difícil sobreviure a la tardor.

Quan vas arribar a Brussel·les, per a mi eres aquella professora valenta que havia entrat al govern per ser consellera quan molts en volien sortir. Només per això ja eres motiu de tota la meva admiració. No t'ho he preguntat mai, però no em sorprendria que realment fossis l'única que va demanar explícitament una DUI just després del referèndum. El teu compromís amb el referèndum i la independència és (i era) vital, no electoral, i això ho canvia tot. Gràcies a gent com vosaltres, aquesta tardor del 2017 ho ha canviat tot, però no de la manera que enuncien les ponències de partit.

No havia pensat mai d'escriure't una carta fins que m'ho van proposar els amics de VilaWeb. Ja m'havia acostumat als dinars setmanals al Mediterraneu, i el contacte per missatgeria instantània sempre és pràctic. La colla de Brussel·les t'envia molts records.

Anar a Escòcia, exiliar-te de l'exili, va ser un gran encert. Has internacionalitzat més que mai el cas català a la Gran Bretanya, i el 'Hands off our Clara' que es respira a Escòcia és una alegria per als qui t'estimem. Admiren la teva lluita, i és que, com saben bé els propietaris del Bella Italia d'Edimburg, la rendició és un acte indigne. Una amiga nostra em deia que a aquest ritme qualsevol dia aconseguiràs

que en Sean Connery doni suport a la independència de Catalunya!

Per cert, aquests dies el teu advocat, l'Aamer, s'ha passejat per Catalunya i és un luxe sentir amb quina llibertat s'expressa. Amb aquesta força interior, no dubto ni per un moment que aconseguirà que quedis lliure. Quan ho siguis (del tot), espero que utilitzis tot aquest capital polític per escriure un bon best-seller en anglès. Catalunya necessita llibres per a explicar-se al món, és un error que a les Waterstones d'aquest món gairebé no hi hagi obres que parlin de Catalunya com cal. La teva veu ens explica millor que mil teories.

Per cert, que també ens vam 'veure' via Skype a Londres, el dia del famós 'farol'! És obvi que t'ha decebut veure que no tots els independentistes anaven a guanyar. I no ets l'única. Ara ja sabem que hi havia massa, al teu voltant, que aspiraven com a molt a un empat o una derrota per la mínima. Tu volies guanyar (o almenys provar-ho), i tant de bo el president Puigdemont hagués tingut moltes més Clares Ponsatí al seu govern des del principi.

En els dies durs de l'exili no pensis que tot plegat ha estat inútil. Gràcies a la vostra determinació i l'èxit de l'1 d'octubre, el terra per on caminem no havia estat mai tan ple de màscares. Només la veritat ens pot fer lliures d'aquest fangar en què estem immersos.

La política canvia, encara que sovint menys de pressa que no voldríem. De la sentència de l'estatut a la gran manifestació del 2012, van passar dos anys, i de l'11-M a l'aparició de Podemos, tres primaveres. Avui fins i tot el PP fa servir les urnes per a triar els seus dirigents!

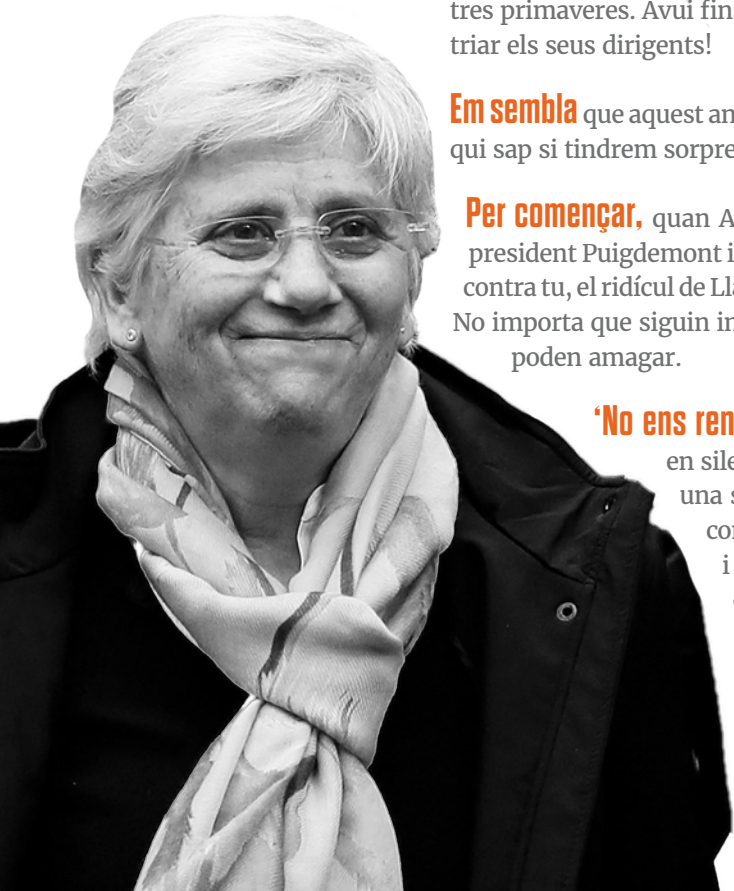
Em sembla que aquest any 2018 és de ressaca i transició, però qui sap si tindrem sorpreses més aviat que no ens pensem.

Per començar, quan Alemanya alliberi definitivament el president Puigdemont i Escòcia rebutgi l'ordre d'extradició contra tu, el ridícul de Llarena i de l'estat espanyol serà total. No importa que siguin impermeables, hi ha coses que no es poden amagar.

'No ens rendirem mai, no ens quedarem mai en silenci', vas dir al Bozar el dia que feia una setmana que éreu a l'exili, i ho has complert cada dia. Tu continua lluitant i obrint col·legis, que nosaltres ja els defensarem fins on calgui.

Una abraçada i fins molt aviat, Clara.

Aleix Sarri

LA RELLESCADA QUE RETRATA SÁNCHEZ ABANS DE REUNIR-SE AMB TORRA

PERE MARTÍ

El govern espanyol de Pedro Sánchez. ACN

El nou govern del PSOE gasta una retòrica més suau que la del PP respecte de Catalunya però comparteix el mateix contingut quan es tracta de l'autodeterminació * Els presidents valencià i aragonès fan pinya pel corredor Cantàbric-Mediterrani *** El govern espanyol aprova de tramitar per la via d'urgència el descompte del 75%**

TEMA DEL DIA

Recurs. Un dels objectius de la reunió de dilluns que ve entre Pedro Sánchez i Quim Torra era treure el conflicte català dels tribunals i portar-lo al terreny de la política. Això volia dir, entre més coses, que el govern espanyol acceptés de retirar els recursos que el govern del PP havia presentat al Tribunal Constitucional espanyol (TC) contra tretze lleis aprovades pel parlament. Doncs setanta-dues hores abans de la reunió, el govern Sánchez ha decidit d'afegir llenya al foc i portar al TC la moció del 9-N del 2015 ratificada dijous al parlament. Una moció que, a més de ratificar la voluntat d'independència, insta el govern de Torra a recuperar les lleis suspeses i anul·lades pel TC i reitera l'obvietat que

Junts per Catalunya, ERC i la CUP volen la independència.

La primera vegada que la moció va ser votada el 2015, el govern del PP també la va dur al TC, que la va suspendre. Les conseqüències judicials que va tenir encara duren, perquè apareix a les diferents interlocutòries del Tribunal Suprem com a element inculpatòri per als presos i els exiliats. Però aquesta mateixa moció es va tornar a votar el 7 d'abril de 2016, per a 'reiterar els objectius' de la primera, igual que dijous passat, i aleshores Rajoy va decidir de no impugnar-la, després d'haver consultat el Consell d'Estat, que no hi va veure motiu. Si ara el Consell d'Estat ho acceptés, caldria llegir-ne bé els arguments, perquè hi ha un pre-

El malestar demostra un problema de fons, que és que no s'accepta que el parlament és sobirà per a prendre les seves decisions i que la via de la judicialització continuarà oberta

La intenció de Sánchez és fer gestos dins el marc legal vigent i que agradin la gent, com el trasllat de presos o exhumar les restes de Franco, però es mostrarà inflexible en la defensa de la unitat d'Espanya

cedent contrari; i si no hi veu motiu, la relliscada de Sánchez és doble.

Aquest recurs és una relliscada greu de Sánchez, perquè era totalment innecessari i no fa sinó disminuir les ja migrades perspectives que la reunió de dilluns serveixi d'alguna cosa. La Generalitat ha reaccionat equiparant la reacció de Sánchez amb la de Rajoy. El malestar demostra un problema de fons, que és que no s'accepta que el parlament és sobirà per a prendre les seves decisions i que la via de la judicialització continuarà oberta. Pel govern català, el diàleg i la via judicial són incompatibles. Torra demanarà dilluns no solament que s'aturin sinó que es reverteixin les decisions sobre la impugnació de lleis com la d'emergència de l'habitatge, la pobresa energètica i la igualtat efectiva de dones i homes.

La Moncloa ha justificat la decisió dient que la realitat jurídica va per una banda i la relació política per una altra, volent fer veure que són dues vies diferents. La intenció de Sánchez és fer gestos dins el marc legal vigent i que agradin la gent, com el trasllat de presos o exhumar les restes de Franco, però es mostrarà inflexible en la defensa de la unitat d'Espanya. La portaveu del govern espanyol, Isabel Celáa, ha arribat a dir en la compareixença de premsa posterior a la reunió del consell de ministres que el dret d'autodeterminació 'no existeix' i només és aplicable en països en situació de descolonització.

El nou govern del PSOE gasta una retòrica més suau que la del PP respecte de Catalunya, però comparteix el mateix contingut quan es tracta de l'autodeterminació. Com ha avançat Miquel Iceta avui, Sánchez rebutjarà dilluns la proposta de Torra de fer un referèndum d'autodeterminació pactat. Exactament com va fer Rajoy quan li ho va proposar Puigdemont. No hi ha canvi de fons, només hi ha canvi de to.

MÉS QÜESTIONS

Els presidents del País Valencià i de l'Aragó fan pinya pel corredor Can-

tàbric-Mediterrani. El president de la Generalitat, Ximo Puig, i el seu homòleg a l'Aragó, Javier Lambán, han reivindicat la importància del traçat València-Saragossa del corredor Cantàbric-Mediterrani i per això han exigint al govern espanyol més inversió perquè aquest tram sigui 'competitiu' i Europa vegi la seva importància, després d'haver quedat exclòs del finançament del nou Reglament Europeu CEF per al període 2021-2027. El govern espanyol del PP el va deixar fora dels corredors prioritaris. Els dos presidents, que s'han reunit a Terol, veuen 'urgent' que es convoqui la comissió de seguiment d'aquest eix ferroviari, format per Adif, comunitats autònomes i agents socials i econòmics. L'objectiu seria 'elevant el nivell d'inversió' en aquest eix per poder habilitar l'ample internacional i electrificar la línia. Puig ha reprovat la situació 'anòmala' que s'ha esdevingut amb l'exclusió d'aquest eix dels prioritaris en els corredors transeuropeus i, en aquest sentit, ha criticat la decisió del govern anterior del PP d'augmentar les connexions al corredor Atlàntic. A més, ha reprovat que la línia és l'única en ample ibèric i sense electrificar i per fer el trajecte València-Saragossa es triga més de cinc hores, la qual cosa ha considerat 'absolutament inhòspita i poc competitiva'. A la trobada, també hi han assistit les associacions empresarials valencianes i aragoneses que donen suport a aquesta reivindicació.

Oltra desvincula la llei per a buidar les diputacions de l'operació Alqueria. La vice-presidenta del Consell, Mònica Oltra, ha explicat que treballaven 'des del principi de la legislatura' la coordinació amb les diputacions, per la qual cosa ha descartat que l'anunci del president Puig de la llei de governs locals s'hagi precipitat després de l'operació Alqueria de la setmana passada, que va comportar la dimissió del president de la diputació, Jorge Rodríguez, de dos assessors i la cúpula de Divalterra. Oltra ha insistit que era una llei activada al començament de la legislatura perquè

La pintora mexicana Frida Kahlo va néixer avui fa 111 anys. FINE ART

L'objectiu de les diputacions és donar suport a municipis de menys de 20.000 habitants i no duplicar matèries, com succeeix amb Cultura, Esports i Turisme. Mentrestant, la direcció de Compromís ha comunicat la destitució d'Agustina Brines com a gerent de Divalterra, l'empresa pública de la Diputació de València. Brines va pactar la renúncia al càrrec amb la direcció del Bloc just després d'haver estat detinguda dimecres de la setmana passada. La direcció de Compromís ha decidit ara de concretar l'acceptació d'aquest cessament, que encara està pendent de la sanció efectiva per part del consell d'administració de l'empresa pública, l'òrgan responsable del seu nomenament.

El govern espanyol aprova de tramitar per la via d'urgència el descompte del 75%. El consell de ministres espanyol ha autoritzat, en la reunió d'avui, la tramitació urgent del procediment d'elaboració i aprovació del real decret que augmentarà la subvenció del 50% al 75% de les tarifes dels serveis regulars de transport aeri i dels bitllets de transport marítim dels residents de les Illes, i també dels de les Canàries, Ceuta i Melilla. En paral·lel a aquesta mesura, aquest juliol es farà efectiu l'augment de la subvenció mitjançant un acord del consell de ministres, tal com van acordar el ministre espanyol de Foment, José Luis Ábalos, la presidenta de les Illes,

Francina Armengol, i el president de les Canàries, Fernando Clavijo, en la reunió del 3 de juliol.

LA XIFRA

300 euros és la multa que posarà el govern d'Andorra als amos dels gossos que facin camps de cultiu com a zona d'esbarjo dels seus animals de companyia. Una mesura decidida després que els propietaris dels terrenys hagin denunciat pèrdues en les collites.

TAL DIA COM AVUI

El 6 de juliol de 1907, fa 111 anys, va néixer la pintora mexicana Frida Kahlo. ■

GONZALO BOYE

‘Em van torturar durant els cinc primers dies de la detenció’

Entrevista a l'advocat sobre la seva intensíssima vida i la dels seus clients

ALBERT SALAMÉ

ANDREU BARNILS

Gonzalo Boye (1965, Valparaíso, Xile) és l'advocat de Carles Puigdemont i els consellers exiliats, però també un dels grans estrategs en les línies de defensa. Boye ha participat en les defenses de l'11-M i d'Edward Snowden, però en aquesta entrevista no hem volgut parlar dels clients de Boye, sinó de Boye. Basant-nos en el documentari *Boye* (2016), dirigit per Sebastián Arabia, que explica la intensíssima vida d'aquest advocat, parlem dels seus orígens catalans a Xile i del seu pas per la presó. Gairebé vuit anys tancat a Carabanchel acusat de col·laborar amb ETA. Boye sempre va clamar la seva innocència, i va ser dins la presó que va estudiar dret per entendre com hi havia anat a raure. En aquesta entrevista, traça paral·lelismes entre el seu cas personal i el dels presos polítics. No para de mirar el telèfon, consultar el correu i llançar a Twitter el ja famós 'Ahí lo dejo' mentre respon sense problemes al periodista. Som al seu despatx madrileny. I l'entrevista té una sorpresa final: un toc d'atenció seriosíssim a algunes línies de defensa que al senyor Boye no li agraden gens. I n'explica el perquè. Però abans, ens parla de la seva intensa vida.

—He vist que la vostra mare es deia Angelica Tuset. Catalana?

—Sí. Ma mare era nascuda a Xile, però filla d'un català del barri de Gràcia. Pel meu avi, Gràcia no era un barri, era una vila independent. El meu avi sempre va presumir de ser català. I la meua tia que viu a Guayaquil, l'Equador, presideix el Casal Català. Gent molt activa. El meu avi parlava el català i per això jo l'entenc, tot i que no el parlo. Pel que fa a ma mare, va estudiar dret, i deu ser l'última pinochetista que queda a Xile. Ma mare té una ideologia, contrària a la del meu pare i a la dels seus tres fills. No hi parlo cada dia, jo, i fa més de trenta anys que sóc fora del país, però sí que us dic una cosa: sempre han presumit de catalans. A Xile, els catalans, com els bascs, han sabut distingir-se en la qüestió comercial, cultural. I deixen clar que eren catalans.

Arribar a un acord amb la fiscalia significa renunciar definitivament al dret de votar sobre la independència de Catalunya

Ma mare deu ser la última pinochetista que queda a Xile

—Els Tuset com hi arriben, a Xile?

—És el meu besavi Tomàs Tuset que, abans de la guerra, va arribar a Xile. Era un home vidu i es va emportar els sis o set fills que tenia. Quan el fill gran havia d'enllistar-se a l'exèrcit, se'ls va emportar tots.

—Fill de família benestant de Valparaíso, quan feu els 18 anys us n'aneu a estudiar a Alemanya.

—M'agradava la ciència política, i a Alemanya aquella època havies d'estudiar dues branques. La principal i la secundària. Tinc nacionalitat alemanya perquè el meu pare hi tenia els orígens. Allà vaig estudiar polítiques de principal, i econòmiques de secundària, dels divuit anys als vint-i-dos.

—I cap a Espanya.

—Exacte. L'any 1987, Espanya era un país d'oportunitats.

—Hi fèieu d'assessor d'empreses. Teníeu 27 anys. I un dia, pam, us detenen. Som l'any 1992 i us acusen de col·laborar amb ETA. I expliqueu que el vostre pare, empresari i periodista xilè, amic d'Allende, bohemí, molt sociable, sempre va entendre què passava. I que a la vostra mare li va costar més.

—Així és. El meu pare sempre hi ha estat, per a mi. I ella ho veia més un problema que no pas una injustícia. Era una qüestió estètica: un fill vinculat als grups d'esquerra, a la presó. No s'ho esperava viure, això. Recentment, però, ha fet un canvi. L'edat ens canvia a tots. I ara veu que jo he sabut tirar endavant. I al final la vida fa moltes voltes. I el meu cas no és únic. No crec que sigui l'única persona condemnada per col·laborar amb ETA sense haver-ho fet. Aquella època em recorda l'actual, en el sentit que les coses són blanques o negres, i el dret es fa servir per a anul·lar el contrari.

—Us acusen de col·laborar amb ETA pel segrest d'Emiliano Revilla. El senyor Revilla i els segrestadors d'ETA ho neguen. Doncs, a la presó igualment. Sorpren que al documentari no surti el

nom de l'advocat que us va defensar.

—No surt el nom, no. Sempre l'he protegit en aquest sentit. Crec que les coses no es van fer bé. I vaig tardar molt a adonar-me on hi havia hagut els errors tècnics perquè jo acabés a presó. I n'hi havia de molts importants. A la presó vaig començar a estudiar dret amb la sensació de 'aquí va passar alguna cosa i vull saber què és'. Aquells anys eren molt dolents per al dret. Molt dolents. L'Audiència espanyola estava transformada en una màquina de triturar carn humana.

—On era Gonzalo Boye el dia que van segrestar Revilla el 1988?

—Jo era a Xile, a les noces de plata dels meus pares. No vaig tornar fins tres setmanes després del segrest.

—Què diu la víctima, Emiliano Revilla, sobre vós?

—Revilla, el dia del judici es va girar, a instàncies de la fiscalia, i va dir: 'No, no el conec de res.'

—I Urrusolo Sistiaga?

—Sistiaga és l'autor material del segrest, reconegut per ell mateix, la justícia, i Revilla. També va dir que no em coneixia de res.

—'No m'importa gens què pensi la gent d'aquest cas. La cosa important és què en penso jo.'

—Sí. Aquesta frase és meva. Els anys que vaig ser allà dins em demanava què pensaria la gent de mi i la meva presó. I després em vaig adonar que l'únic que havia de viure tranquil era jo, i amb mi mateix. I a partir d'aquell moment tant m'era. Jo tenia la consciència tranquil·la. I això també m'ha ajudat tots aquests anys de llibertat. Alguna cosa deu haver fet, pensa a vegades la gent. I aquest 'alguna cosa deu haver fet' ens porta a dir, per exemple en el cas català, 'home és que van atemptar contra la constitució'. Ja. Però és que això no és cap delictes. Alguna cosa deu haver fet Boye? Sí. Jo vaig deixar el cotxe a un amic. Però això no és participar en cap segrest. Passa que

No crec que sigui l'única persona condemnada per col·laborar amb ETA sense haver-ho fet

ALBERT SALAMÉ

quan l'estat et cau al damunt, et cau al damunt. Diria que els polítics catalans se n'adonen, que l'estat pot ser terriblement pervers i esclatant.

—Us detenen, i també a membres del grup revolucionari MIR. Alguns són socis i amics vostres.

—René Valenzuela havia tingut un paper molt important a l'Amèrica llatina en el seu moment, amb grups armats llatinoamericans d'esquerres, perquè era molt proper a Barbaroja Piñero, dirigent del departament Amèrica del Partit Comunista Cubà. René era una persona a neutralitzar. I això van fer. Neutralitzar-lo. Al film ho explico. Per a extirpar Valenzuela, se'm van emportar a mi també. Perquè els estats no operen quirúrgicament. Simplement eradiquen el problema.

—Contra vós hi ha la declaració única de Ramiro Silva, un amic vostre, que va dir que havíeu aportat un cotxe i els havíeu

ajudat en el pis del segrest, i que n'estàveu al cas. I el senyor Silva, testimoni únic, va i no es presenta el dia del judici.

—Aquella era l'Audiència espanyola. I avui no és tan diferent. A mi sempre m'ha preocupat quan es critica la justícia espanyola. No crec que es pugui generalitzar. A Espanya, en termes generals, es fa bona justícia, però les altes instàncies judicials, per raons diverses, no són exemple de res.

—I per què us va inculpar a tots, el senyor Silva?

—No ho sabem. Sí que sabem que ell ens ho va reconèixer. I que després va tenir una vida molt dura. Perquè viure amb aquesta càrrega no és senzill.

—Quina càrrega? Acusar falsament?

—Exacte. A mi, la instrucció, la investigació d'aquests fets que va fer el jutge Bueren, em recorda molt la que fa Llàrena. Una única versió, unilateralitat absoluta i no entrar mai a acceptar

proves de la defensa ni a practicar diligències de descàrrec. Ells ja tenien una tesi.

—Us van torturar?

—Sí. Durant els cinc primers dies de la detenció. I no sóc cap excepció. La gent de Terra Lliure que van detenir poc després, també. O els d'ETA. Per mi, aquest va ser un altre error de la defensa. Crec que s'haurien d'haver denunciat en el seu moment, les tortures, i haver arribat fins al final. Una defensa proactiva ho hauria fet.

—La nit que us van detenir, la vostra filla gran tenia un any. 'Només sortiràs de la presó quan la teva filla es casi.'

—Això m'ho va dir un dels policies dins el cotxe que em portava a l'altura del pont dels francesos. La primera pujada que hi ha després de la casa on vivia aleshores, en aquella primera rampa. Jo anava tombat a terra i no ho veia. Però la vaig notar, aquella pujada.

—Recordeu la frase. El policia de la frase, també?

—I tant. Jo li he pres declaració, al policia. I ens hem vist en altres situacions.

—De fet, expliqueu que us vau fer amic de la fiscal que us va acusar. Amic?!

—Crec que hem de saber contextualitzar les coses. La veritat ajuda a reconciliar. I s'ha de saber viure de cara al futur. Què vull dir? Si no saps on està enterrat el teu pare, és bastant difícil que et reconciliïs amb el futur. Però si et donen l'oportunitat de saber on és, d'enterrar-lo com cal, és un primer pas de reconciliació de cara al futur. Amb la fiscal no ens veiem cada dia, però sí, tenim una gran relació. La tenim. Neix sobretot durant el judici de l'11-M, i amb posterioritat. A mi em van educar i explicar clarament com funcionaven els estats. I cadascú té el seu paper, el seu rol.

—Passeu sis anys a la presó i...

—Set anys, onze mesos, i vint-i-nou dies. Jo hi ingresso l'any 1992, i surto en llibertat sota fiança el 1993. I el maig del 1996, l'últim dia del judici, torno a ingressar-hi. El setembre vaig decidir que alguna cosa havia de fer. I em vaig posar estudiar dret.

—L'altra decisió és no veure les filles. Res de visites a la presó.

—L'any 1992 només tenia una filla. I no la vaig veure, aquell any de presó. Vaig tornar a entrar el 1996 i en tenia dues, de filles. I a la segona visita, quan la filla va intentar tocar-me a través del vidre i gesticulava impotent perquè no em podia tocar, vaig dir que mai més. Mai més. I no vaig deixar que vinguessin més, no. Els evites contradiccions. És veritat que els generes una angoixa, però els evites humiliacions. Estic content de la decisió. I crec que elles també ho agraeixen. Estudiar i córrer, això feia aquells anys dins la presó.

—I amistats?

—Només en vaig fer entre presoners polítics. A la presó hi ha una barrera cultural molt forta. Molt. Érem pocs els

ALBERT SALAMÉ

qui llegíem llibres i la premsa. Aquests, vaig conèixer. Per això vaig conèixer els catalans del 1992: David Martin i Sala, Jordi Bardina, Comella. I alguns bascs, també.

—Expliqueu que dins la presó van oferir-vos un pacte. Mentir per embrutar el membre d'ETA Josu Ternera. A canvi, llibertat.

—El 27 de novembre de 1996 em van dir que si jo deia que Ternera estava involucrat en el segrest d'Emiliano Revilla, seria a casa per Nadal. Van ser el jutge i el fiscal qui m'ho van dir, sí. El jutge era Carlos Bueren.

—Ara sou advocat d'independentistes. L'estat també se us apropa per darrere?

—Ara no. I us ho diria. Però ara no m'han fet cap oferta, no. Crec que l'estat, entès com l'anterior govern, no entenia què passava. I l'estat entès com el govern actual necessita el seu temps.

Vaig tardar molt a adonar-me on hi havia hagut els errors tècnics perquè jo acabés anys tancat a la presó

—Que a ningú li passi mai el que em va passar a mi. És això que us mou a estudiar dret i en la vostra carrera?

—De venjança, no n'hi ha. Això no. Protegir els meus defensats, sí. Això sí. I també crec que hi ha casos que van més enllà dels defensats. Puc estar d'acord o no amb les exposicions dels meus defensats. Jo, per definició, sóc internacionalista, i aquí defenso separatistes. I això no em causa cap problema ideològic. Per una senzilla raó: perquè en el fons defenso el seu dret de decidir, expressar-se, d'autodeterminació i de llibertats civils fonamentals. Per a ells i per a tothom. Això vull dir. Hi ha casos que van més enllà dels defensats.

—Com arribeu a defensar els polítics catalans? Per mitjà de Jaume Asens, com explica el conseller Toni Comín?

—Sí. En Jaume Asens em va trucar el dia 28 d'octubre. Ell i jo som molt amics des del 2006. Pel judici del 4-F, el de Ciutat Morta. Jo defensava Rodrigo Lanza. El

seu advocat no era pas en Jaume Asens, com alguns diuen, ell hi era com a observador. I ara som molt amics, amb en Jaume Asens.

—Punts febles de l'estat espanyol?

—Les garanties democràtiques. Si l'estat vol arribar fins al final, reventarà el sistema de justícia europeu. I acabarà reventant el sistema d'euroordres. I acabarem com Polònia. L'estat ha de saber quant d'aire posarà a la pilota per poder jugar. Si en posa poc, malament. Si en posa massa, també. Però aquesta pilota, la de les euroordres, del sistema de judicis comuns, és una pilota que pertany a molts països. No únicament a l'estat espanyol. I no tinc clar que acceptin que Espanya rebenti la pilota del partit per una concepció molt poc democràtica de les coses.

—Punts febles dels independentistes?

—Pensar que tot anirà de pressa. Això són processos amb alts i baixos i els

seus tempos. I el principi de realitat, a vegades penso. Per exemple, la gent no pot exigir al govern de la Generalitat que obri la porta als presos i els deixi anar a casa. No pot. Si jo obro la porta als presos, l'endemà me l'obren a mi, però per ficar-m'hi dins. La gent ha de comprendre que el govern Torra i els seus consellers fan tant com poden. I amb tot el dolor. Però han de donar-los temps. Aquí, l'únic responsable que estiguin presos és el senyor Llarena.

—Com a advocat, porteu els exiliats. Els presos, els heu vist?

—Tret de les dones, i per raons d'agenda.

—L'advocat Kalek. Per què és tan important?

—Segurament és un dels meus millors amics. I una de les persones que més consulto quan tinc dubtes jurídics. Té una gran visió. Tenim el costum de posar-ho tot en dubte i discutir-ho. I ell

No vaig deixar que les filles em visitessin a la presó

ALBERT SALAMÉ

em va ensenyar la importància del litigi estratègic. I aquest ho és.

—**Què és el litigi estratègic?**

—No pots canviar la realitat defensant tot Déu. Però la pots canviar defensant un sol cas que et permeti qüestionar tot Déu. No donaríem l'abast per a defensar cinc-cents casos de llibertat d'expressió. Però només defensant els polítics catalans és suficient per a establir un nou precedent sobre la llibertat d'expressió i els drets polítics dels ciutadans.

—**Com veieu els judicis dels presos?**

—Si podem fer el que hem de fer, això es reconduirà a termes racionals. Termes racionals vol dir que no hi ha hagut ni rebel·lió ni sedició ni malversació. No n'hi ha hagut. Aquests delictes no s'han comès.

—**La víctima, Revilla, va dir que no éreu cap dels segrestadors. ETA, igual. I mi-reu. Us esteu anys a la presó per l'única versió d'un home que ni es presenta al judici. Per què ara és diferent?**

—Ara el sistema jurídic espanyol està més immers en una realitat, l'europea. I no resisteix el pes. Part fonamental de l'estratègia de defensa consisteix a fer un control europeu en temps real. I ara la maquinària no és tot el conjunt de l'estat. Tot, no. De fet, el que fa el Suprem és una cosa que ja va començar a fer sentir incòmode el govern de Rajoy. I estic convençut que ara és incòmode per al govern de Sánchez. Per al govern de Merkel. Per al govern belga, per al govern escocès, i per a la Unió Europea. Són persones que s'han posat a fer política sense veure que potser ni els polítics no volen aquest nivell de tensió.

—**Veig Puigdemont i els exiliats lliures. Però Junqueras i la resta, també?**

—Haurien de quedar lliures, sí, Si les coses es poden fer tal com les tenim previstes, i si l'estat recupera la racionalitat, no hi haurà cap problema.

—**Diuen que sou l'advocat que posa més la qüestió jurídica al servei de la política.**

—Ho diu Toni Comín. Jo crec que el dret és un instrument per a aconseguir coses. I una d'aquestes coses és la política. Us poso un exemple actual. Ara es parla de les conformitats. Arribar a acords amb la fiscalia per a reduir la pena. Això és fatal. I us diré per què: una conformitat significa que pactes amb la fiscalia i assumeixes que determinats fets són delictius. I després ja li donarem un encaix jurídic perquè en comptes de vint anys te'n caiguin cinc. Però el problema que alguna gent no entén és que si els acusats accepten que els fets pels quals els acusen són sedició, o rebel·lió, vol dir que consideren que votar com l'1-O és rebel·lió. I també que els fets del 20 de setembre —un exemple clar de dret de manifestació— són sedició.

—**I què voldria dir?**

—Que els condemnarien a una pena menor. Però també voldria dir que qualsevol altre podria ser condemnat en el futur, en tot el territori català, o espanyol, i qui sap si de la UE, per fets que avui no són delictius. Arribar a un acord amb fiscalia significa renunciar definitivament, per sempre, a la independència de Catalunya. O, millor, al dret de votar sobre la independència de Catalunya. Que no és igual. Es renunciaria al dret de manifestar-se, i expressar-se, com el 20 de setembre i el primer d'octubre. Som conscients d'això que defensem? Perquè és a partir d'aquesta consciència que un pot aportar una línia de defensa o una altra.

—**I a veure, ara això per què m'ho expliquen de sobte? Que alguns advocats volen pactar amb la fiscalia?**

—Jo ho explico perquè veig que surt als mitjans que hi ha contactes amb la fiscalia.

—**Seria un error?**

—No seria un error, és un error. Perquè tu no tens dret d'hipotecar el futur d'una societat. Una societat que va dir majoritàriament una cosa el primer d'octubre. I que es va ratificar el 21 de desembre. ■

Només defensant els polítics catalans és suficient per a establir un nou precedent sobre la llibertat d'expressió i els drets polítics dels ciutadans

Arribar a un acord amb la fiscalia significa renunciar definitivament al dret de votar sobre la independència de Catalunya

E.P.

ROGER GRAELLS FONT

Pablo Casado (Palència, 1981) s'ha es-colat entre Soraya Sáenz de Santamaría i María Dolores de Cospedal en la cursa per a succeir Mariano Rajoy i presidir el PP. Casado ha accedit a la segona volta de les primàries i ara s'ha començat a moure per guanyar-se el suport dels compromissaris favorables a De Cospedal, que decidiran qui presideix del partit al congrés del 21 i 22 de juliol.

Casado ha recorregut l'estat aquestes últimes dues setmanes i ha aconseguit descavalcar De Cospedal. Amb el seu estil agressiu, desprenent àcid contra l'independentisme i atiant la catalanofòbia, s'ha guanyat el suport de la militància conservadora del PP. Un petit Le Pen que ha mostrat la cara més fanfarrona

i xenòfoba, criticant també que el president espanyol, Pedro Sánchez, autoritzés l'arribada del vaixell humanitari Aquarius al port de València amb 629 migrants a bord.

La seva carta principal ha estat la rege-neració del partit, malgrat que forma part de l'aparell de Gènova. Sembla que presumir de regeneració està deslligat del fet que tinguin un màster de Dret Públic de l'Estat Autònom sense haver assistit a les classes i havent cursat només quatre de les vint-i-dues assignatures. Unes convalidacions van permetre-li d'obtenir el títol a la Universitat Rey Juan Carlos. El cas del màster de Casado és al Tribunal Suprem espanyol, que pot arribar a encausar-lo les setmanes vinents.

Més enllà d'aquest cas, Casado ha protagonitzat diversos estirabots contra l'independentisme, durant la campanya de les primàries i també els mesos anteriors. Amenaces a Puigdemont, no al diàleg, 'invitació' als independentistes a exiliar-se... Però el deixeble de José María Aznar i Esperanza Aguirre també ha menystingut la memòria històrica, ridiculitzant l'esquerra per parlar de 'la guerra de l'avi, amb les fosses de no sé qui, amb la memòria històrica...'

Tot això, afegit a la indefugible mostra d'ultranacionalisme espanyol, amb una bandera sobre un cotxe. Però a ell només li ha costat l'escarn de les xarxes socials.

Un ultranacionalista espanyol amb tics xenòfobs que es presenta com a regenerador malgrat un presumpte màster falsificat

Aznar i Aguirre, els seus mentors

Casado ha rebut el suport públic d'Aznar i Aguirre. Fou president de les Noves Generacions del PP de Madrid i diputat a l'Assemblea de Madrid. També fou director de gabinet d'Aznar, i posteriorment diputat al congrés espanyol. Aznar i Aguirre, enemics declarats de Rajoy, van votar per ell a les primàries. 'És un tipus fantàstic', deia Aznar de Casado fa un temps.

Amenança a Puigdemont d'acabar com Companys

El 9 d'octubre, el dia abans que el president Carles Puigdemont declarés i suspengués la independència per a deixar la porta oberta al diàleg i a la mediació internacional, Casado va amenaçar-lo d'acabar com el president Lluís Companys, recordant que el 1934 havia declarat l'estat català. Després, va dir que no es referia al seu afusellament.

Agraït a la policia espanyola i la 'invitació' a l'exili

Diumenge passat, Casado va anar a Barcelona. Només aterrar al Prat, va dirigir-se a la prefectura superior de la policia espanyola a la Via Laietana i va felicitar-ne els responsables. Els mateixos que van exercir la violència i la repressió contra els votants del primer d'octubre.

A la sortida, va convidar els independentistes a exiliar-se perquè 'Catalunya serà sempre Espanya'. A Casado tant li fa banalitzar l'exili i insinuar un desplaçament massiu de catalans independentistes. Una pràctica propera al feixisme i a èpoques passades.

Després, en un acte, va contribuir a alimentar el discurs de les presumptes amenaces i l'assenyalament dels fills dels no independentistes. Un discurs que agrada molt a la seva ànima bessona, Albert Rivera.

Trol de Puigdemont i Torra

L'agressivitat que ha mostrat durant la campanya de les primàries l'ha portat fins a l'extrem d'actuar com un autèn-

tic trol a Twitter contra els presidents Puigdemont i Torra. Puigdemont va retreure-li les declaracions en què convidava els independentistes a exiliar-se si volien marxar d'Espanya. Casado va respondre-li que ell i l'independentisme eren xenòfobs, supremacistes i totalitaris.

Respecte de Torra, Casado va dir, en resposta a un piulet del president de la Generalitat, que no hi hauria cap mena de diàleg.

El dia anterior ja havia avisat. 'Si sóc president, no hi haurà contemplacions ni diàleg amb qui vol trencar la legalitat, aquí no hi ha lloc per a simpaties amb els qui fracturen Espanya'.

Un ultranacionalista espanyol amb tics xenòfobs que es presenta com a regenerador malgrat un presumpte màster falsificat, que vol castigar, reprimir i exiliar l'independentisme català i enterrar la memòria històrica, vol seure a la planta noble de Gènova i competir amb Albert Rivera per encapçalar la dreta espanyola. Amb Casado, el PP pot perdre l'oportunitat de fer una rentada de cara i modernitzar-se per deixar enrere el seu passat i homologar-se als partits de centredreta europeus. ■

Casado, damunt d'un cotxe i amb una bandera espanyola. TWITTER

El Valle de los Caídos: entre la transformació i l'exaltació al dictador

L'Aravot El debat de les restes de Franco encén l'oposició dels sectors més reaccionaris, cosa que pot reforçar el nou executiu espanyol

SEDA HAKOBYAN I ALEXANDRE SOLANO

Un dels debats més candents, d'ençà de la moció de censura que va portar Pedro Sánchez a la presidència del govern espanyol, ha estat el d'exhumar el dictador Francisco Franco i convertir el Valle de los Caídos en un lloc de reconciliació i memòria. L'anunci de traslladar-ne les restes abans de l'agost ha portat els sectors més reaccionaris a mobilitzar-se, cosa que segurament generarà encara molt de debat. Però la mesura no depèn en cap cas del govern espanyol i cal demanar-se com n'és, de viable, en realitat, i amb quin objectiu es fa.

La fossa comuna més gran de l'estat espanyol

El Valle de los Caídos és un conjunt monumental en honor als caiguts 'per Déu i per Espanya', construït en gran part per presos republicans. A més, és la fossa comuna més gran de l'estat, amb 38.833 cossos enterrats dels dos bàndols. N'hi ha 12.410 que són republicans desconeixuts, el trasllat dels quals, en molts casos, no es va comunicar a les famílies.

A la basílica hi ha soterrat el dictador Francisco Franco i el fundador de la Falange, José Antonio Primo de Rivera. És l'únic gran monument d'Europa dedicat a la memòria d'un dictador, d'exaltació franquista des de la seva construcció.

El conjunt monumental és propietat de l'estat, però la comunitat benedictina de la festa del Triomf de la Santa Creu, establerta des del 17 de

juliol de 1958, gestiona per conveni l'abadia. La comunitat es fa càrrec de la basílica, 'inviolable per l'autoritat estatal', de manera que qualsevol actuació que s'hi faci –com ara, traslladar les restes de Franco i Primo de Rivera– requereix el consentiment de l'autoritat eclesiàstica.

La reconversió en un espai de memòria

Més enllà de la basílica, el complex és competència de l'estat. Per tant, el govern espanyol podria fer-hi qualsevol reforma o enderrocament, com ara reconvertir l'espai en un centre d'interpretació que homenatgi totes les víctimes, amb un mural amb la inscripció de tots els caiguts.

El 2014, el relator especial de l'ONU, Pablo de Greiff, ja va establir com a prioritats que s'anul·lessin les sentències judicials arbitràries i la llei d'amnistia i que es reconvertis el Valle de los Caídos en un museu de memòria, exhumant les restes del dictador. I el maig del 2017, el congrés espanyol va aprovar una proposició no de llei del PSOE –que no era d'obligat compliment– en què es demanava l'exhumació de Franco del Valle de los Caídos.

Però difícilment tindrà sentit cap remodelació amb el cos del dictador a la basílica i soterrat amb tots els honors, i el lloc serà igualment un memorial del franquisme, per molts canvis de façana que es facin. El primer de juliol, Carles Mulet, senador de Compromís, va demanar que s'enderroqués gran part del Valle perquè considerava que el problema no era només Franco, sinó tot el conjunt.

La creu que corona el Valle de los Caídos. WIKIMEDIA

Vista panoràmica del Valle. WIKIMEDIA COMMONS

Cal tenir en compte una arquitectura d'exaltació, amb la creu més gran del món, de 150 metres i una abadia que el govern ja ha dit que mantindrà. Es podria convertir en un recinte per a explicar i interpretar la dictadura, però difícilment en un homenatge als dos bàndols.

El Valle de los Caídos, que rep 250.000 visites cada any, es troba en un procés clar de degradació, costa 1,8 milions a les arques de l'estat i acumula un dèficit de 2,3 milions d'euros només entre el 2014 i el 2016. A més, del 2012 al 2017 es van invertir 1,8 milions extres per diverses millores.

Actualment, hi ha una opacitat total en la gestió. L'estat espanyol dona una subvenció de 340.000€ a l'abadia benedictina i destina més d'un milió a personal, però amb un finançament gens clar: no publica comptes, no se sap si tributa ni si

paga IVA i IRPF pels negocis d'hostatgeria i es desconeix a qui van destinats el milió d'euros de personal, tenint en compte que la majoria de serveis estan externalitzats.

La societat espanyola, entre partidaris i detractors

El desembre, l'actual president espanyol va presentar un ambiciós pla de reforma de la llei de la memòria històrica que incloïa el trasllat no solament de Franco, sinó també de Primo de Rivera; l'exhumació de tots els cossos, mesura que podria prendre immediatament perquè són fora de la basílica; i la reconversió en un centre memòria. El PP va vetar-ne la tramitació argumentant que comportava una despesa de 213 milions d'euros.

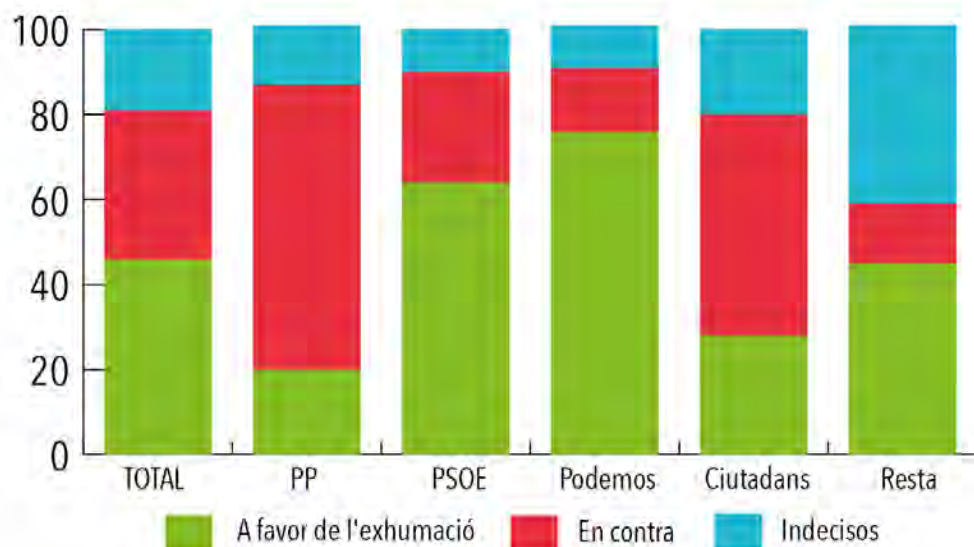
Una pregunta que caldria fer és per què el govern espanyol no s'ha centrat, per exemple, en l'extradició dels

Sánchez va presentar un ambiciós pla de reforma de la llei de la memòria històrica que incloïa el trasllat no solament de Franco, sinó també de Primo de Rivera

criminals franquistes a l'Argentina, la remodelació del conjunt arquitectònic o la derogació de la llei d'amnistia –que permetria de jutjar els crims de la dictadura–, qüestions en les quals té competència, i en canvi s'ha concentrat en l'única mesura que no pot aprovar ni el congrés ni el govern espanyol perquè no en tenen competència.

Una de les claus que ho podria explicar és l'encès debat que encara causa en la societat espanyola. La setmana passada, es va publicar una enquesta sobre si s'haurien d'exhumar, o no, les restes del dictador Francisco Franco, i no hi va haver cap majoria extremadament clara.

L'enquesta mostra una disparitat d'opinions dins la societat espanyola, amb una majoria a favor de l'exhumació, però amb l'oposició de la majoria de votants del PP i Ciutadans. La mateixa

Doneu suport o refuseu que les restes de Franco siguin exhumades del Valle de los Caídos? Enquesta d'El Español del 19 al 22 de juny. vw

Andrea Levy, vice-secretària d'Estudis i Programes del PP, ja va acusar els socialistes de voler confrontar els espanyols.

Els percentatges són similars als de l'enquesta del CIS del 2008 'Memòries de la guerra civil i el franquisme': un 34% d'enquestats considerava que era 'millor oblidar-se del passat' perquè remoure'l podia portar a 'repetir una guerra civil'; un 47% hi estava en desacord i un 19% es mostraven indecisos.

Els dos sondatges ens mostren que un terç de la població considera que és millor no exhumar el cos del dictador i deixar enrere el passat. És el mateix percentatge d'enquestats que pensa que durant el franquisme hi havia més pau i ordre (35%), que defensa que 'és millor no ficar-se en política' (36%) i que troba que una de les fites del franquisme va ser el manteniment de la unitat d'Espanya (38%).

Podríem pensar que hi ha un terç estable, ara i fa deu anys, que considera que és millor deixar les coses com són i que manté unes posicions de defensa del llegat del franquisme i en contra de qualsevol reparació. Amb tot, hi ha consens: un 80% dels enquestats considera que durant el franquisme es van violar els drets humans, i un 86% defensa que la democràcia és la forma preferible de govern.

També desperta molta disparitat d'opinions el debat sobre la creació d'una comissió d'investigació per aclarir les violacions dels drets humans durant la guerra del 36-39 (un 38,9% a favor, un 44,8% en contra).

El perquè del moviment

És indubtable que en una democràcia normalitzada la mesura s'hauria pres fa temps. Però en aquest cas, si el govern de Pedro Sánchez centra el començament

del seu mandat en aquesta qüestió, és perquè l'interessa aquest debat, més enllà de com es desenvolupi.

El govern del PSOE té una majoria precària i les eleccions es podrien avançar. Ni l'economia, ni el debat sobre la unitat d'Espanya, ni el finançament, ni cap altra matèria no podrien donar un perfil fort a Pedro Sánchez. En canvi, el debat de traslladar les restes de Franco permet aglutinar i posar al costat de Sánchez tota l'esquerra i els sectors més moderats del PP i Ciutadans, enfront de la mobilització dels sectors més filofranquistes, i reforçar la figura del PSOE de cara a les eleccions.

També podria ser que hagi començat amb aquesta mesura com podria haver-ho fet amb una altra, però hi ha gestos –com ara la votació en contra del PSOE (i el PSC) d'anul·lar el judici a Lluís Companys– que podrien fer dubtar sobre les seves intencions i que faci cap pas real, com ara derogar la llei d'amnistia.

Sigui com sigui, com a molt, pot emplaçar la comunitat benedictina a obrir una negociació o convèncer la família perquè en sol·licitin el trasllat.

Una oposició d'altres temps

L'anunci del govern espanyol ja ha portat a la campanya 'El Valle no se toca', que té el suport de la Fundación Francisco Franco. Aquesta entitat, que encara manté documents oficials secrets (de la Prefectura de l'estat i la Presidència fins al 1973), s'ha mostrat totalment contrària al trasllat i ha dit que tenia 'querelles preparades per profanació de tombes'. A més, l'entitat

De moment, l'única cosa que pot fer Pedro Sánchez és emplaçar la comunitat benedictina que gestiona l'església del Valle de los Caídos a obrir una negociació

franquista considera que tocar la tomba de Franco qüestionaria la monarquia espanyola i trencaria els acords de la transició perquè el funeral de Franco, el 20 de novembre de 1976, després de la llei per la reforma política, va ser presidit pels reis borbons. El nou govern espanyol ja ha manifestat la possibilitat de prohibir la Fundación Francisco Franco.

L'anterior govern del PP tampoc considerava que fos cap bona idea traslladar les restes del dictador, perquè trobava que faria 'reobrir velles ferides, velles històries', i alhora, retreia al PSOE que no ho hagués fet quan governava.

Per la seva banda, la família Franco, amb Carmen Martínez-Bordiu al capdavant (aquesta setmana li han atorgat el ducat de Franco) ha mostrat la total oposició a traslladar les restes del dictador a una altra tomba i ha deixat clar que no en donarà el consentiment.

Pel que fa a l'església, el responsable de l'abadia del Valle de los Caídos, Santia-

go Cantera, ja va ser notícia a principi d'any per haver desobeït una sentència judicial ferma que autoritzava a exhumar Manuel i Antonio Lapeña, dos germans anarquistes afusellats, i haver prohibit als tècnics d'accedir a un recinte estatal. Fins i tot, va refusar d'anar a declarar a la comissió de justícia del senat per aquesta qüestió, de manera que va obligar que una delegació anés fins al Valle de los Caídos, i només la va acceptar quan va rebre l'ordre del president de la Conferència Episcopal Espanyola, el cardenal Ricardo Blázquez.

L'església podria facilitar el trasllat del cos, però no pas sense fortes oposicions. De fet, l'anterior president, Rouco Varela, ja es va oposar frontalment el 2011 a tocar les restes.

Un cas similar ha succeït aquesta mateixa setmana, quan un jutge ha obligat a tornar el general colpista Sanjurjo a la cripta dels caiguts de Pamplona. L'Ajuntament d'EH Bildu va exhumar les restes del militar, però la família va recórrer-hi en

contra i ara el jutge ha obligat a retornar-les.

El moviment d'emprendre l'exhumació –necessari i que ja fa tard– és una mesura intel·ligent, independentment que al final es faci o no. Sánchez obtindrà el suport de la majoria dels demòcrates i només es mobilitzarà l'oposició més recalcitrant, i això reforçarà de ben segur l'executiu socialista davant l'alternativa del PP.

De moment, l'única cosa que pot fer Pedro Sánchez és emplaçar la comunitat benedictina que gestiona l'església del Valle de los Caídos a obrir una negociació i prendre mesures, o convèncer la família perquè sol·licitin el trasllat del cos. Més enllà d'això, el president del govern espanyol segurament tindrà altres oportunitats per a demostrar el seu tarannà democràtic, en qüestions com la judicialització, els presos polítics, l'autogovern i l'acusació de terrorisme a Valtònyc, que seran una prova de la voluntat del nou govern de canviar realment les coses. ■

7DIES

{ La selecció de la setmana { 2-6 de juliol

Dijous 5.

Marta Pascal: 'A l'assemblea del PDECat, no cal que hi hagi una batalla campal de noms'

ELISABETH MAGRE

Dijous 5.

Disset passes per a trepitjar el port de Barcelona

ORIOl BÄBLER

Dilluns 2.

Halldor Mar: 'Quan vaig arribar a Catalunya, pensava que el català era una ximpleria, ganes de complicar-se la vida'

ALBERT SALAMÉ

La ultradreta s'envalenteix al Bages aprofitant l'arribada dels presos

Grups ultres L'agressió contra un independentista a prop dels Lledoners, afegida a més incidents en poblacions com ara Artés o Santa Maria d'Oló, destaquen aquesta comarca central com una de les places fortes dels moviments ultres

Al centre de la imatge i assegut, Jaime Vízern. A la seva esquerra Raúl Macià i Cristina Arias, i al fons, fent el signe de la victòria, Jordi Cervantes. TWITTER

JOSEP REXACH

L'arribada de quatre dels presos polítics catalans a la presó dels Lledoners de Sant Joan de Vilatorrada ha fet sortir a la llum pública alguns dels feixistes més actius de la comarca del Bages. Dimarts a la nit tres d'aquests individus **van agredir** un home a

prop del centre penitenciari, on feia guàrdia tot esperant l'arribada de Junqueras, Romeva, Sànchez i Cuixart. Malgrat l'aparent impunitat que semblava haver-hi de primer i tenint en compte alguns precedents, avui els Mossos **han anunciat** que havien detingut un dels autors de l'agressió.

No n'han revelat la identitat –no ho fan mai–, però

és molt probable que sigui Tony Noguera, autor de l'agressió, tal com demostren diverses imatges i testimonis, que acudeix habitualment a les concentracions d'extrema dreta. La comarca del Bages és un dels focus de Catalunya on el feixisme és més actiu, com ho demostren manifestacions recents i agressions com la de dimarts.

La comarca del Bages és un dels focus de Catalunya on el feixisme és més actiu

Els 'trofeus' dels grups ultres després d'assaltar municipis. TWITTER

En aquestes imatges es pot veure com Tony Noguera esborra pintades quan, tot d'una, s'adona que algú l'enregistra i de seguida li clava una guitza i uns quants cops, fins que li fa caure l'aparell a terra. Dos ultres més s'afegeixen a escomacar l'home. De resultes de l'agressió, la víctima va haver de ser hospitalitzada a Sant Joan de Déu, a Manresa. Segons Nació Digital, l'agressor també va llançar-li dissolvent que duia per arrencar adhesius.

Noguera, la imatge del qual ha corregut com la pólvora a les xarxes socials, ha participat en nombrosos actes d'ultradreta i mítings de Ciutadans. És membre dels autoanomenats Grups de Defensa i Resistència del Bages, que aquestes últimes

setmanes s'han especialitzat a actuar de nit per les viles de la comarca per retirar simbologia independentista.

Aquestes accions són coordinades per **Democracia y Unidad Española (DUE)**, creada el mes de novembre si ens guiem per la informació que publica a Facebook. Es defineixen com una entitat sense ànim de lucre nascuda a Sant Fruitós del Bages i que vol 'combatre el nacionalisme i el secessionisme impositiu d'una minoria'. Que se sàpiga, es limiten a actuar de nit i a llevar tota la simbologia que tingui a veure amb l'independentisme i el suport als presos polítics. Fa poc es vantaven d'haver arrencat desenes de banderes i pancartes amb missatges polítics de viles

El president d'aquest col·lectiu és Jaume Vizern, membre actiu dels moviments d'ultradreta al Bages

del Bages, tal com mostra la imatge que hi ha sobre aquestes línies. O el vídeo que hi ha a continuació, i que correspon al 2 de juliol a la matinada. L'endemà Callús es va despertar sense molta de la simbologia que s'havia repartit pels carrers.

Un líder mediàtic

El president d'aquest col·lectiu és Jaume Vizern, membre actiu dels moviments d'ultradreta al Bages.

En l'agressió de dimarts a la nit hi era present i, per tant, no es pot descartar que sigui el detingut pels Mossos. Vizern és el més conegut perquè s'ha exposat mediàticament, tot presentant-se com el portaveu dels GDR. Ha aparegut en més d'una ocasió a TV3, on ofereix una imatge més pausada i mesurada. Però també ha estat vist en vídeos no tan moderats, com ara quan va anar fins a Waterloo. Ell mateix

Jaime Vizern, el portaveu mediàtic dels GDR. TWITTER

ho va publicar a Facebook, on **presumia** de ser al davant de la seu de les oficines del govern legítim i residència de Carles Puigdemont, tot i saber que aquells dies el president no era a Bèlgica, sinó a Suïssa. Després, ell i el seu acompanyant van ser identificats per la policia belga quan provaven d'entrar a la casa.

També fou ell qui va organitzar una manifestació ultra a Manresa, convocada per la Hermandad Hermanos Cruzados, el mes de novembre. Aquesta organització convocà una altra manifestació, el 12 d'octubre a Manresa, en què hi hagué salutacions feixistes i que va acabar amb un home agredit, un veí de Castellgalí de cinquanta-sis anys.

El mes d'abril un grup d'ultres va atacar nombrosos habitants d'Artés que penjaven llaços grocs

Agressions i pres polític

Aquesta no és pas l'única agressió que hi ha hagut al Bages. El mes d'abril un grup d'ultres **va atacar** nombrosos habitants d'Artés que penjaven llaços grocs, aprofitant que aquell cap de setmana s'hi feia una fira. Entre els agressors es van poder identificar membres d'un grup de motoristes del poble, els Rebels, de coneguda vinculació amb la ultradreta.

O a Santa Maria d'Oló (Moianès), on el mes passat una vintena d'ultres sense identificar **van irrompre-hi** a la nit per arrencar llaços grocs i cartells de l'ANC. Segons els veïns que van presenciar els fets, van actuar de manera provocadora també envers els qui s'aplegaven llavors, als volts de

l'una, en alguns bars. Hi va haver empentes fins que van agredir amb cops de puny dos joves del poble, que van haver de ser atesos a urgències. Un va haver de ser-hi traslladat amb ambulància.

Un altre membre conegut del moviment ultra del Bages és Raúl Macià, de qui els companys deien fins fa ben poc que era un pres polític empresonat. Tanmateix, no explicaven que Macià havia estat sentenciat a nou anys de presó per haver participat en un assalt, a punta de pistola, contra dos narcotraficants, a qui **va robar** 45 quilos de droga i 15.000 euros.

El mes de febrer del 2017 va sortir en llibertat provisional i va ser enregistrat en un vídeo on es veia arren-

Jordi Cervantes, parella de Cristina Arias, és l'home que insultar ostensiblement un grup d'excursionistes que volien fer-se una fotografia al cim de la muntanya del Collbaix

cant el rètol 'Municipi per la independència' de l'entrada de la vila de Sallent. En poques hores va esdevenir viral i va ser reconegut. La policia local de Sallent el va denunciar per un presumpte delictes contra el patrimoni, amb l'agreujant de sentiment d'odi. Arran d'això, el jutge li va retirar el tercer grau, fet que el va obligar a tornar a la presó. Per aquest motiu els seus companys el qualificaven de pres polític.

Fa poc que ja és en llibertat i alguns mitjans el **presenten** com un 'activista' que lluita contra el separatisme català. D'aleshores ençà, manté els seus actes de provocació i, fa tan sols tres dies, **se les va tenir** amb el batlle de la seva vila, Balsareny, que li va cridar l'atenció mentre arrencava llaços.

La parella

A Balsareny mateix completem el mapa d'ultres més

populars del Bages amb una parella, Cristina Arias i Jordi Cervantes. Tots dos van fer-se populars arran de la telefonada del president del govern espanyol d'aleshores, Mariano Rajoy. 'Emotiva conversa amb la Cristina, una dona amb una gran fortalesa. La seva família de Balsareny ha rebut un cop terrible: han provat de cremar-los la casa perquè tenien penjada una bandera d'Espanya al balcó.' Era el desembre del 2017 i Rajoy va 'transmetre ànims' a aquesta veïna que denunciava haver estat víctima d'un atac. La història la van repetir molt mitjans, però cap no es va fer ressò dels seus vincles amb l'extrema dreta.

Arias, com va destapar el compte de Twitter **@CNI-Catalunya**, és simpatitzant de l'organització d'ultra-dreta **Hermandad Hermanos Cruzados**. A Manresa són coneguts per haver

organitzat una manifestació després del referèndum amb el nom 'El Bages es queda'. Entre els presents també hi havia membres coneguts de l'organització espanyolista Democràcia Nacional i va ser en acabat que hi hagué l'agressió al veí de Castellgalí de què hem parlat.

Jordi Cervantes, parella de Cristina Arias, és l'home que insultar ostensiblement un grup d'excursionistes que volien fer-se una fotografia al cim de la muntanya del Collbaix (a Sant Joan de Vilatorrada) amb una estelada. Aquestes imatges, enregistrades el mes de desembre, van fer-se virals per la duresa de Cervantes, que va increpar el grup amb insults com ara 'malcardada', 'terroristes', 'colpistes', 'sediciosos', 'cabrons'... I també aquesta sentència: 'Si tornés Franco, no en quedaria cap.'

El vaixell Open Arms arriba al port de Barcelona. ORIOL BÄBLER

Disset passes per a trepitjar el port de Barcelona

ORIOL BÄBLER

El vaixell Open Arms ha desembarcat seixanta migrants al port de Barcelona després de cinc dies de travessa per la Mediterrània. Els rescatats reben un permís de trenta dies i són derivats a centres d'acolliment, la majoria a Esplugues de Llobregat

És l'últim. Abans han baixat els altres. És diu Mohtaz. Té divuit anys i és del Sudan del Sud. S'agafa d'una corda i encara l'escaleta. Disset passes el separen del moll. Disset passes per a tornar a terra ferma. Va vestit de gris, com tota la tripulació de l'Open Arms. La

seva pell bruna es menja la llum d'un sol roent. Mentre baixa, la popa del vaixell esclata en crits i aplaudiments. Al moll l'espera un voluntari de la Creu Roja i una catifa vermella. La catifa, però, no fa pas més d'un metre de llargada. Esperem que no sigui un auguri de la seva estada.

Els seixanta de l'Open Arms no són diferents dels sis-cents trenta de l'Aquarius. Itàlia i Malta els han negat els ports. Han estat a la deriva i han hagut de travessar la Mediterrània occidental per trobar un norai on poder amarrar. No, no són diferents, però el govern espanyol ha decidit que mereixen un permís d'estada quinze dies més curt. Per què? Silenci.

Rebutx entre turistes

L'Open Arms ha entrat al port de Barcelona poc abans de les onze del matí. Han passat cinc dies d'ençà que va assistir al naufragi d'una barca

davant Líbia. Una costa que ha estat desprotegida després d'anar-se'n. A la zona SAR (Search and Rescue) del país nord-africà només hi patrulla la mal reputada guàrdia costanera líbia. La pressió política n'ha expulsat de mica en mica les ONG i els seus vaixells humanitaris. I, tanmateix, els emigrants es continuen llançant al mar.

Ara només hi ha dues opcions: topar amb la violència de les patrulleres líbies o desaparèixer. Europa ja no existeix, però mentre hi ha vida hi ha esperança. Aquests darrers dies hi han mort més de dues-centes persones. 1.067, en tot l'any.

L'Open Arms ha resseguit l'escullera del moll de ponent. Els migrants han ballat d'alegria i han cridat 'bouza, bouza!'. A l'aigua es reflectien el perfil d'un vaixell de càrrega de Libèria, les piles de contenidors, uns dipòsits grisos de gra i el castell de Montjuïc. Barcelona també és lletja. Al final del moll un creuer monstruós anomenat MSC Fantasia. Sí, Fantasia... 333 metres d'eslora, una altura superior a la tribuna del Camp Nou, i capacitat per a més de 3.200 persones. A la popa, arran d'aigua, com qui amaga un tatuatge de jove, un logo d'Unicef.

Al seu costat, l'Open Arms és una taqueta blanca. Bromera d'una onada perduda. L'eslora és gairebé deu vegades inferior. I, així i tot, sembla un vaixell perillós. Mentre atraca,

l'Open Arms va flanquejat per dues embarcacions de Salvament Marítim i una llanxa de la Guàrdia Civil. El creuer i el remolcador de l'ONG han fet un trajecte similar, però en condicions molt diferents. El Fantasia té tots els ports d'Itàlia oberts. L'Open Arms era fora del país d'ençà de l'abril. La fiscalia de Catània va confiscar el vaixell i va acusar l'ONG de traficar amb persones.

A la part interior del moll els taxis carreguen i descarreguen turistes. Un cartell de *kiss and ride* recorda als estrangers que no és lloc per a grans comiats. S'ha de venir plorat de casa. Pells cremades, maletes amb rodes i olor de crema solar. El Fantasia no tardarà a anar-se'n. Els periodistes, molts més que immigrants, també desmunten la paradeta.

Al seu costat, l'Open Arms és una taqueta blanca. Bromera d'una onada perduda

I ara què?

Els rescatats són cinquanta homes, cinc dones (dues d'embarassades) i cinc menors (tres viatgen sols). Són de catorze nacionalitats diferents: Palestina, el Sudan del Sud, Egipte, Bangladeix, Líbia, Síria, Eritrea, Mali, la República Centreafricana, el Camerun, Guinea, Burkina Faso i Costa d'Ivori. Tots estan bé de salut i només un ha hagut de ser ingressat per rebre assistència psicosocial. Tanmateix, molts carreguen històries traumàtiques sobre vexacions i tortures durant el periple migratori.

Després d'una primera assistència mèdica a la terminal C de creuers (fora de l'abast de càmeres i periodistes), els immigrants han rebut un permís de trenta

L'arribada de l'Open Arms, amb el cementiri de Montjuïc a fons. O.B.

A l'esquerra, un creuer amb capacitat per a tres mil persones. A la dreta, al fons, el vaixell Open Arms, que transportava 60 persones rescatades a alta mar. O.B.

dies, un paquet amb roba, informació sobre com sol·licitar asil i una targeta sanitària. Ara seran derivats als centres d'acolliment. La majoria aniran a la residència Blume d'Esplugues, que la Generalitat ja ha anunciat que està preparada per a rebre més immigrants. Dues famílies aniran a Manresa, i a Barcelona s'hi quedaran les dones que viatgen soles i els menors no acompanyats, que seran tutelats per la DGAIA.

Aquests allotjaments són provisionals –sis mesos, prorrogables a dos més– mentre els rescatats demanen protecció internacional, tot i que alguns poden cercar un destí fora de l'estat espanyol. Aquells que demanin asil rebran un permís temporal de feina mig any després de

començar el procediment. L'expedient pot tardar més d'un any i mig a resoldre's. L'any passat, el govern espanyol va rebutjar el 65% de les sol·licituds.

'A la mar només hi ha navegants o naufragats'

Hores després del desembarcament, Òscar Camps, fundador de Proactiva Open Arms, ha assegurat que arribar finalment a port és una bona notícia, però ha lamentat que la UE toleri que centenars de persones morin a la Mediterrània. En aquest sentit, ha criticat el nou acord migratori pactat al Consell d'Europa i ha dit: 'Nosaltres no rescatem migrants. No. Nosaltres rescatem persones. Vides que es troben en perill. A la mar només hi ha navegants o naufragats.'

L'Astral, un altre dels vaixells de rescat de l'ONG Proactiva Open Arms. O.B.

La humanitat va millorant, tot i que ens sembla el contrari

Evolució Diversos motius conflueixen per tenir una percepció negativa de l'evolució de les societats humanes · Un grup de científics proven de mostrar al gran públic que els humans vivim cada vegada millor

MARC BELZUNCES

Hans Rosling (1947-2017) fou un metge i estadístic suec. Les conferències públiques que impartia generaven gran expectació i, gràcies a internet, van tenir un gran ressò mundial. Hi posava un gran èmfasi mostrant amb dades que les societats humanes millorem ràpidament. Conferències que sovint eren rebudes, prèviament, amb escepticisme i, posteriorment, fins i tot amb la negació. No podia ser que, amb una percepció pública que el món com més va més empitjora, vingués un científic a dir tota la contrària. Diversos acadèmics continuen la lluita de Hans Rosling per fer arribar una visió més positiva de la nostra evolució com a so-

cietats. Tampoc no es pot dir que el científic suec estigués allunyat de la problemàtica dels països més desafavorits. Va ser a l'Àfrica diverses vegades, l'última, per a ajudar en la lluita contra la recent epidèmia d'Ebola.

Els mecanismes que fan percebre que els humans anem empitjorant

És normal que els humans tendim a veure els fets de manera pessimista, ja que estem condicionats pel nostre arbre evolutiu. Un dels mecanismes principals de qualsevol animal és el de la supervivència. La natura és plena de perills i per sobreviure hi hem d'estar atents. Podem gaudir d'un bon paisatge, però és més important fixar-nos si hi ha cap animal predador que ens pugui atacar enmig d'unes muntanyes

Un nen escriu el seu nom en anglès en una pissarra. E.P.

L'accés a vacunes, ha evitat desenes de milions de morts, i ha millorat de manera molt ràpida els últims seixanta anys. ACN

idíl·liques. Així doncs, tenim un biaix evolutiu per a atorgar més importància als aspectes negatius que no pas als positius. Un sol llop farà que qualsevol altra consideració del lloc on som passi a un segon terme.

Un segon aspecte rellevant és que normalment els aspectes negatius són identificables de seguida, mentre que els positius són més difícils d'identificar i acostumen a necessitar un desenvolupament molt més llarg. Per exemple, l'incendi d'un bosc i les seves conseqüències són fàcilment perceptibles. Sabíem com era el bosc abans i com ha quedat. Tanmateix, el bosc s'anirà recuperant els anys següents i fins i tot pot acabar amb una qualitat ecològica superior. Però, atès que això trigarà molt temps,

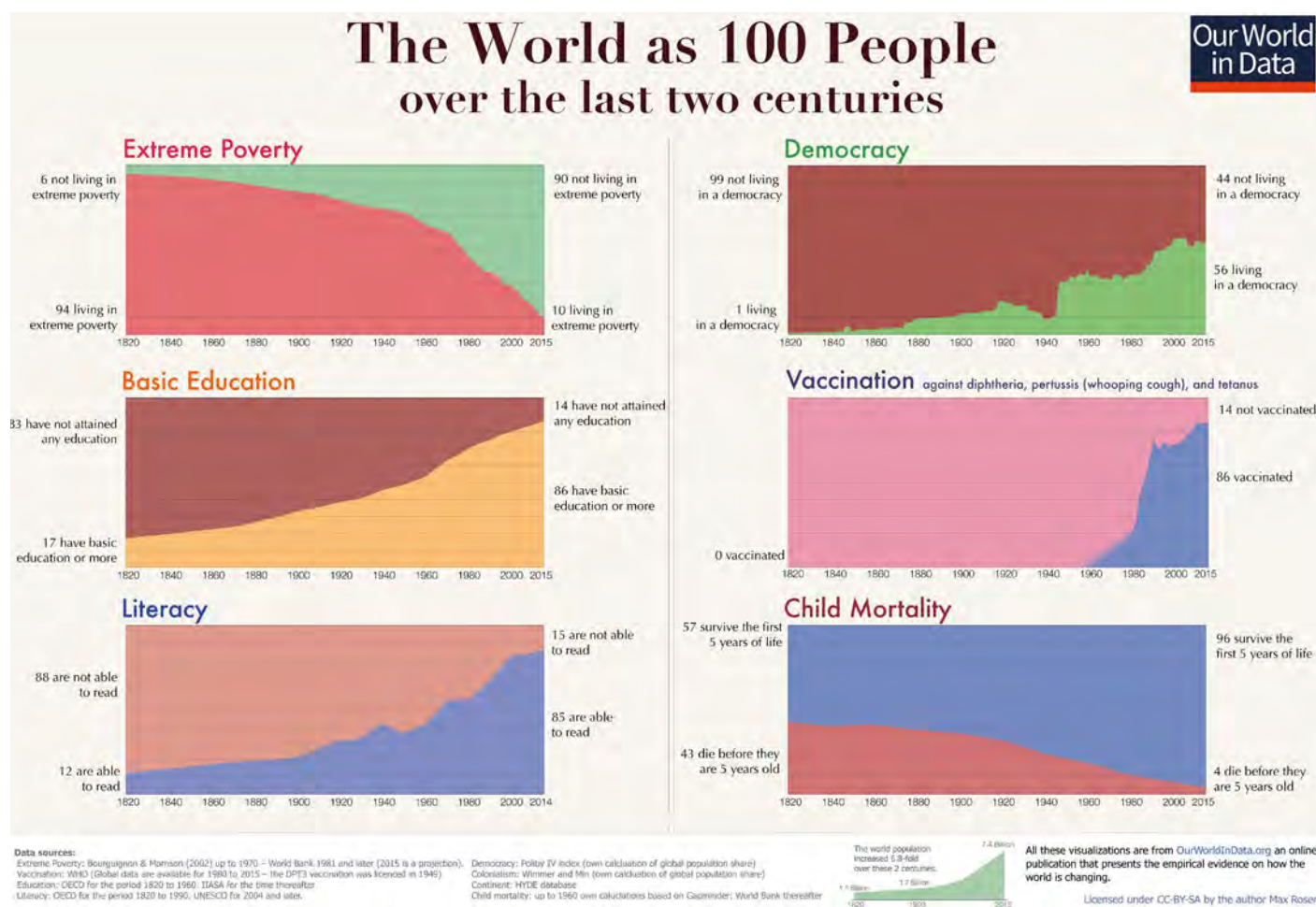
donarem més pes al moment de l'incendi que no pas al fet que el bosc s'acabi recuperant –al nostre país, la superfície boscosa ha crescut aquestes últimes dècades, tot i els incendis.

Un altre aspecte important és la perspectiva temporal. Les persones que viuen una millora notable en la qualitat de vida tenen la memòria de com era la situació anteriorment. Tanmateix, els seus descendents donaran per descomptada la millora, i no tindran cap record de com es vivia anteriorment. Per exemple, avui pràcticament no hi ha europeus que sàpiguen què és viure sense electricitat o aigua corrent. Quan veiem altres països on aquestes innovacions tecnològiques, que considerem bàsiques, no hi són, és fà-

Les catàstrofes són fàcilment noticiables, per l'impacte que generen tant a escala econòmica com des d'un punt de vista emocional

cil que no siguem conscient que la situació normal dels humans durant 200.000 anys ha estat la de no gaudir d'aquestes comoditats. No és que aquests països hagin empitjorat, sinó que encara no han arribat al nostre grau de desenvolupament. No podem passar per alt, però, que els països poden patir, efectivament, retrocessos en la qualitat de vida en moments de guerres, catàstrofes naturals i canvis polítics.

Un quart aspecte és el mediàtic. Les catàstrofes són fàcilment noticiables, per l'impacte que generen tant a escala econòmica com des d'un punt de vista emocional. En canvi, és més difícil que els mitjans de comunicació dediquin la portada d'un diari o l'entrada d'un telenotícies a dir, per exemple, que la muntanya de Montserrat està completament recuperada de l'incendi que patí els anys vuitanta. Tot això ens condicio-

L'evolució del món durant dos segles per a cent persones. OUR WORLD IN DATA

na completament: no parem de rebre notícies negatives, gairebé no en rebem de fets positius, i el nostre cervell fa que amplifiquem encara més aquestes notícies negatives.

Our World In Data, el nostre món en dades

Una de les persones que segueix els passos de Hans Rosling és l'economista alemany Max Roser de la Universitat d'Oxford. És el principal impulsor del projecte Our World In Data, l'objectiu del qual és mostrar dades sobre el progrés humà obtingudes mitjançant recerca científica. Sovint, aquesta mena de dades són complexes i difícils de trobar. Our World In Data se centra especialment

a recopilar aquestes dades i mostrar-les d'una manera senzilla. Al seu web podem trobar una gran quantitat d'informació agrupada per temàtiques i amb articles explicatius elaborats per acadèmics amb diversos gràfics interactius, que podem personalitzar. A més a més, els membres d'Our World in Data utilitzen profusament les xarxes socials per difondre els gràfics. Un dels últims que han tingut gran ressò ha estat el següent, que es fixa en sis paràmetres bàsics de la qualitat de vida.

Titulat 'El món, si fossin 100 persones, durant els últims dos segles', hi podem observar com la gent en pobresa extrema ha passat, en

només 200 anys, de ser el 94% de tots els humans a ser-ne només un 10%, fins i tot quan la població mundial s'ha multiplicat per set en el mateix període de temps. Certament, uns 700 milions de persones vivint en condicions d'extrema pobresa no és acceptable, però no es pot menystenir la gran quantitat de gent que ja no viu en aquestes condicions. A més, l'evolució del gràfic mostra que, si persistim en l'esforç, en pocs anys s'acabarà la pobresa extrema –tot i que haurem de continuar lluitant contra la pobresa no extrema, que també es va reduint.

Un altre aspecte bàsic que no podem passar per alt és la millora de paràmetres bà-

sics de salut. Així, la mortalitat infantil ha passat d'un 43% a un 4% a escala planetària, amb un descens lent però constant, especialment aquest últim segle. Al nostre país, fins fa no gaire temps, no era pas infreqüent que en una família morís un dels fills. Això avui dia pràcticament ha desaparegut al primer món i, igual d'important, va millorant en el món en desenvolupament. Un altre paràmetre, l'accés a vacunes, ha evitat desenes de milions de morts, i ha millorat de manera molt ràpida els últims seixanta anys –que és quan la recerca mèdica permeté de desenvolupar-ne. Avui dia, les vacunes poden arribar a un 86% de la població, i han

Un dels grans problemes quan es treballa amb dades és que els humans som visuals. Comprendre taules amb un gran volum d'informació se'ns fa molt difícil

No hem de passar per alt que tota dada científica és qüestionable, i que molts paràmetres poden ser molt genèrics o abstractes

desaparegut de la memòria malalties que fins fa no gaire eren comunes. Un fet molt remarcable i d'un gran esforç, tot i que el donem per descomptat al món occidental.

Un altre aspecte cabdal per a la millora de la qualitat de vida és l'alfabetització i l'accés a l'educació bàsica. Hi ha una relació directa entre ensenyament i qualitat de vida: les persones que tenen més educació viuen millor. L'analfabetisme era la norma fa dos segles, quan només les elits masculines podien tenir estudis. Actualment, la gran majoria de població mundial sap llegir i escriure i ha pogut rebre educació primària. Com en el cas anterior, és cert que cal continuar millorant perquè tota la població pugui estudiar més enllà dels nivells primaris, però això ha significat una millora de la qualitat de vida per a milers de milions d'éssers humans.

Finalment, amb les notícies de guerres civils, règims dictatorials i estats autoritaris, podem pensar que les llibertats democràtiques van

retrocedint. Malgrat tot, si fa dos segles només el 10% de la població mundial vivia en democràcia, actualment al voltant de la meitat de la població mundial viu en estats democràtics. Encara que siguin estats on la democràcia pot ser formal i no pas real, i siguin lluny de l'ideal final, en molts aspectes representa un progrés per a les llibertats col·lectives i personals i també una millora en la qualitat de vida. A la web d'Our World in Data podem trobar moltes més dades, com ara l'evolució de la felicitat i la satisfacció amb la vida, la participació de la dona en l'àmbit laboral o com va disminuint la desigualtat econòmica de gènere.

Deu raons per les quals estem equivocats sobre el món

Un dels grans problemes quan es treballa amb dades és que els humans som visuals. Comprendre taules amb un gran volum d'informació se'ns fa molt difícil. Els gràfics, en aquest sentit, són molt més indicats. Però fer

gràfics simples i fàcilment comprensibles és una tasca complexa. Si Hans Rosling es va fer famós, va ser sobretot perquè amb l'ajuda del seu fill, Olag Rosling, van desenvolupar un programari que permetia de mostrar dades complexes de manera fàcil i, especialment, veure'n l'evolució al llarg del temps. El programari es deia Trendalyzer i per continuar-lo desenvolupant i promoure el desenvolupament sostenible i la millora de la qualitat de vida mitjançant la comprensió de les dades científiques, van crear, juntament amb Anna Rosling Roennlund, la Fundació Gapminder.

El programari fou adquirit per Google, però la Fundació continua la tasca començada per Hans Rosling. L'última acció ha estat la publicació del llibre, signat pels tres fundadors de la fundació –de moment, no disponible en català–, *Factfulness: Ten Reasons We're Wrong About The World. And Why Things Are Better Than You Think* ('Fets: deu raons per les quals estem equivo-

cats sobre el món. I per què les coses van més bé que no et penses'). El llibre no tan sols ens mostra les dades que va ajudar a conèixer Hans Rosling a les seves conferències, sinó que també analitza els mecanismes que, com hem explicat breument, fa que els humans rebutgem d'entrada la idea d'un món que millora. Més que no pas donar una visió optimista de la situació actual, prova de mostrar les dades científiques per posar en un context històric l'etapa que ens ha tocat viure.

No hem de passar per alt que tota dada científica és qüestionable, i que molts paràmetres poden ser molt genèrics o abstractes o tenir una qualitat que no és la ideal. Tanmateix, són dades exposades en un entorn acadèmic i, per tant, sotmeses a la revisió, l'escrutini i la crítica de tot el món acadèmic. Només des de la seva exposició pública i una crítica constructiva ens podem fer una idea general de com vivim. I tot sembla indicar que cada vegada vivim millor. ■

HALLDOR MAR

‘Quan vaig arribar a Catalunya, pensava que el català era una ximpleria, ganes de complicar-se la vida’

Parlem amb el músic i presentador de Katalonski, que ens explica la seva història amb Catalunya i el català

ALBERT SALAMÉ

CLARA ARDÉVOL

Halldor Mar, o més conegut com a Katalonski, ara com ara és un dels personatges més populars de la televisió a Catalunya. Sempre acompanyat de la seva guitarra, ha recorregut el món a la cerca de persones que no viuen a Catalunya però que han decidit d'aprendre el català per alguna

raó, sigui per amor, curiositat o fins i tot per seguir alguna sèrie. Així, descobreix a l'audiència de Katalonski una pila d'històries curioses sobre estrangers: de qui es fa independentista i d'esquerres després d'haver après la llengua i conèixer la situació del país, fins a qui s'enamora de cançons de Mishima o Manel i ja no poden

deixar d'escollar música en català. Històries tant o més curioses que la seva. En Halldor té un català perfecte, però el seu aspecte nòrdic el delata: és un islandès que va arribar a Catalunya fa vint-i-cinc anys i que, com tants més, hi va restar per amor. Hi parlem per conèixer més a fons la seva història, la dels Katalonskis i

Una vegada a Catalunya em vaig enamorar d'una noia, també guitarrista i companya d'escola

L'idioma d'aquí és el català i de mica en mica l'acabes entenent i estimant

la seva relació amb la llengua. Ell que és músic, assegura que el català és una llengua ben musical, amb paraules que, com 'xiuxiueig' o 'estimar', li criden molt l'atenció.

—Per què vau decidir de venir a Catalunya fa vint-i-cinc anys?

—Jo estudiava guitarra a un poble d'Islàndia i, a l'estiu, venia a fer classes un professor que viu a Catalunya ja fa molt de temps, Arnaldur Arnarson. La meua idea inicial era que, havent acabat la carrera de guitarra, vindria a Catalunya a estudiar durant un o dos anys. Vaig trobar que era un lloc ideal. Encara recordo el mes de juny just abans d'anar-me'n, caminant per Islàndia. Bufava un vent de cinc graus, gèlid, del nord, i jo pensava que tenia moltes ganes de fer cap a un país càlid. Però una vegada a Catalunya em vaig enamorar d'una noia, també guitarrista i companya d'escola.

—Teníeu coneixements previs sobre Catalunya i el català?

—Res, res! Només tenia un llibre per a estudiar espanyol. Recordo que un dia vaig preguntar al meu professor: 'Per què això ho poseu amb "ñ" i això amb "ny"?'. Em va explicar que aquí hi havia un altre idioma, però fins aquell moment jo no ho sabia. Em demanava per què no tots parlaven espanyol. Pensava 'Som a Espanya. Què és això?'. Després vaig descobrir que al País Basc hi ha una altra llengua, i una altra a Galícia. Recordo que el primer any vaig anar al cinema Imax a veure una pel·lícula i era en català. Com que no el dominava, pensava que era una ximpleria, ganes de complicar-se la vida. Després t'adones que no és així.

—I com es passa de desconèixer l'existència del català a parlar-lo tan bé?

—Són molts anys... Ha estat una evolució lenta i gradual. Vaig acabar dominant molt bé el castellà i després vaig començar el procés de buscar escoles per a fer classes. Al centre en què vaig trobar feina, l'ACIS Artur Martorell, em van comentar que es tractava d'una escola catalana i que estaria molt bé que fes

les classes en català. Com que no sóc de negar-me al primer moment, vaig dir que ho intentaria. Quan estava a punt de ser pare, l'any següent, vaig començar a parlar en català amb els nebots de la meua dona, no sé per què. Suposo que amb els nens petits és més fàcil perquè pots utilitzar un vocabulari senzill. També em va influenciar molt començar a veure a TV3 els programes de Buenafuente i Toni Soler. Era l'època del 'Malalts de Tele', del 'Set de Nit'... A poc a poc, vaig anar-ne aprenent. Al principi parlava castellà a les classes, perquè davant de tants adolescents no em sentia prou segur per a fer-ho en català. Però un any vaig decidir de començar a parlar-lo amb una nova promoció i ara sempre ho faig.

—I a casa què parreu?

—Castellà. La meua dona sempre parlava castellà i jo pensava que no sabia català, però no era veritat. Ella a casa parla valencià perquè la seva família és de Castelló. Com que el seu català és diferent, ella de petita se sentia estranya i canviava al castellà. Ara, amb els fills, jo hi parlo islandès i ella valencià; entre nosaltres parlem castellà i entre ells parlen català. La més petita tenia molt clar del començament quin idioma o dialecte parlàvem cadascun: els pares, la cangur, l'escola...

—No tothom qui ve de fora decideix d'aprendre el català, però. Què en penseu?

—Al final veus que el català no existeix per a tocar els nassos, sinó que és l'idioma local, que parla la gent. És com si jo hagués de renunciar a l'islandès per parlar anglès perquè aquest es parla molt. És ridícul... A Islàndia hi ha molta invasió anglesa. No és la mateixa situació que hi ha aquí amb el català i el castellà, ni de bon tros, però sí que tenia mestres que parlaven anglès a classe perquè eren polonesos o d'alguns altres indrets. L'idioma d'aquí és el català i de mica en mica l'acabes entenent i estimant. Si algú no ho veu així i s'hi resisteix, potser és perquè és tossut o no ho vol per alguna raó. No acabo d'entendre per què no...

*Serrat és un gran
ambaixador del
català al món, com
també Manel o Sopa
de Cabra*

ALBERT SALAMÉ

—**Molta gent considera que, si no el necessita per comunicar-se en el seu dia a dia, no és necessari...**

—Exacte. És com si tu vas a Islàndia i penses que no et cal aprendre islandès perquè tothom t'entén en anglès. Però jo penso que si vols acabar d'entendre bé el lloc i les persones que t'envolten, hauries de fer aquest pas, que és un vidre molt fi que es trenca i prou. També hi ha la vergonya d'equivocar-se... Jo m'ho vaig plantejar, però també tenia vergonya quan parlava castellà al principi. Al final tant se val...

—**Després de tretze capítols de Katalonki, quina diríeu que és la raó més comuna que du a aprendre català a persones que no viuen a Catalunya?**

—En molts casos és l'amor. També hi ha molta gent que sap molts idiomes i que té una passió per aprendre'n més. El català, a més, potser perquè és petit, apassiona moltes persones. He conegut gent que parla deu idiomes i que té el Twitter en català. Se l'estimen

molt... Alguns fins i tot s'impliquen en la política i s'assabenten de tot. Miren 'Polònia' i 'Crackòvia' i en coneixen tots els personatges i tots els polítics. Molts acaben apassionats per la cultura, que juga moltíssim. També és important l'efecte musical. Molta gent ha après l'idioma gràcies a una cançó. Serrat és un gran ambaixador del català al món, com també Manel o Sopa de Cabra.

—**Un altre element important són les sèries. Alguns han après a parlar català després de trobar a YouTube un capítol de 'El cor de la ciutat' i haver-s'hi enganxat.**

—Cert! Hi ha gent que ha descobert el català gràcies a sèries com 'Polseres Vermelles' o 'Merlí'. Potser les miraven en castellà, però s'hi enganxaven i trobaven els capítols nous sense doblar. Els miraven, buscaven què volien dir les paraules i, de mica en mica, aprenien l'idioma.

—**Quina és la història més curiosa de Katalonski?**

—Em va cridar l'atenció aquell noi argentí mig polonès que va descobrir, buscant cançons de Polònia, el programa de TV3. Li va fer gràcia, se'l va mirar dues hores i va acabar aprenent l'idioma. Encara m'agrada més la història de Leandro, que gràcies a la cançó 'Fil de llum', de Polseres Vermelles, decideix d'afrontar el seu problema d'agorafòbia. No havia sortit de casa en un any i decideix de fer el pas per anar a classes de català gràcies a la cançó. Després, mirant 'Merlí', s'identifica amb el personatge que també té agorafòbia i, gràcies a això, pràcticament ha superat una depressió. També hi ha històries molt divertides, com la de Georgie Mattingley, d'Austràlia, que fa obres d'art amb la seva femta! Ella va decidir d'aprendre català gràcies al seu xicot.

—En algunes crítiques de televisió, el programa ha estat acusat de fer 'propaganda del català' i de tenir cert 'complex nacional'. Com les heu viscut?

—Hem de tenir present que aquestes persones no aprenen un idioma com el castellà, que el parlen milions de persones. El català no és una llengua per viatjar i està bé donar reconeixement a persones que dediquen moltes hores a aprendre un idioma que no necessiten, només per gust, amor i passió. I és força gent, unes 12.000 persones arreu del món. Es tracta d'un reconeixement i agraïment mutu: de nosaltres cap a ells per aprendre una llengua petita com el català i d'ells cap a nosaltres per interessar-nos per les seves històries i anar-los a veure. Veus històries curioses i coses que no t'hauries imaginat, no és 'autobombo' del català. Malgrat algunes crítiques, el programa ha tingut molt bona acollida. També és cert que arriba en un moment delicat...

—Com a persona que ve de fora, com esteu vivint aquest moment polític?

—Ho intento mirar des de fora i sento que em falta informació sobre economia, història... Ara bé, és difícil mirar-ho com a estranger perquè, al cap i a la fi, visc aquí i hi tinc la família. És un

moment complicat... Però intento no ficar-me gaire en política. M'interessa més l'idioma, la cultura i la música. Els meus amics islandesos pregunten força. Es pensen que la situació és molt greu i jo els dic que estem bé, que els nens van a l'escola i que no és tan greu. Els queda lluny, però ara la gent, com a mínim, sap que a Catalunya hi ha un sentiment independentista i que aquí hi ha un altre idioma i una altra cultura. Si d'alguna cosa ha servit tot això, ha estat per a posar Catalunya al mapa, no com a destí turístic, sinó com a lloc amb història, cultura i tradicions.

—Tornant a el vostre vessant musical, abans de presentar Katalonski, vau adquirir certa popularitat amb el disc Winds, que recollia versions de diverses cançons catalanes en anglès, com ara 'Qualsevol nit pot sortir el sol', 'Paraules d'amor' i 'País petit'. Com va sorgir la idea?

—Vaig posar música a un anunci on sortia Cesc Fàbregas. Em van demanar de cantar una versió en anglès de l'havanera 'La bella Lola'. Va quedar molt bé i la productora em va demanar de fer un parell de temes més, que també s'inclouen al disc. Finalment, en vam fer un disc amb deu. Va tenir molt bona acollida, però no tenia clar què pensaria la gent d'aquí en versionar les seves cançons.

—El 'Remena, nena' es converteix en 'Shake it, baby'...

—Sí, exacte! [Riu.] Va sorgir com la broma del disc i es va convertir en el segon single. Que el català tingui paraules curtes, ajuda. És més fàcil traduir del català que del castellà.

—Ara componeu en català?

—Sí, per a l'últim disc, *Records*. Algunes cançons, les vaig fer directament en català i algunes altres són traduccions de temes que ja tenia fets en anglès o castellà. Compondre en anglès surt natural. Amb el català, en canvi, m'agradaria ampliar el meu vocabulari per acostar-me al de molts músics d'aquí. ■

Intento no ficar-me gaire en política. M'interessa més l'idioma, la cultura i la música

M'agradaria ampliar el meu vocabulari per acostar-me al de molts músics d'aquí

Música Festival de Peralada

Cultura popular Havaneres a Calella de Palafrugell

Fires Argillà Argentona

VilaWeb {Paper >6-7/7/2018

**D.E.S.
C.O.N.N.E.C.T.A.**

ARTS ESCÈNIQUES
GASTRONOMIA / LLIBRES / MÚSICA
CULTURA POPULAR
CINEMA / ARTS VISUALS / MUSEUS
FIRES I MERCATS

*El juliol, València bull d'activitats: hi ha
programats concerts, espectacles pirotècnics,
teatre, balls tradicionals, muixerangues...*

LA GRAN FIRA DE VALÈNCIA 2018: 275 ACTIVITATS PER A DINAMITZAR EL MES DE JULIOL

La pirotècnica és un dels grans protagonistes de la Gran Fira de València. GFV

GUIA DE LA GRAN FIRA DE VALÈNCIA 2018: 275 ACTIVITATS PER A DINAMITZAR EL MES DE JULIOL

Festes El juliol, València bull d'activitats: hi ha programats concerts, espectacles pirotècnics, teatre, balls tradicionals, muixerangues...

TXELL PARTAL

València s'omple d'activitats el mes de juliol. S'hi fa la Gran Fira i els carrers de la ciutat vibren amb la cultura tradicional del país. Jazz, pop, balls, focs artificials, mostres de vi... La gent surt al carrer a celebrar en comunitat l'arribada de l'estiu.

La Gran Fira de València es va fer per primera vegada el 21 de juliol de 1871 i d'aleshores ençà s'ha mantingut cada any. En tot aquest temps ha canviat molt, però aquests últims anys s'ha consolidat com un festival urbà amb activitats molt diverses.

Enguany, s'allargarà fins al 29 de juliol, dia en què es farà la gran Batalla de Flors, el colofó de l'esdeveniment. En total, s'han programat 275 activitats repartides en més de cinquanta emplaçaments. Us oferim una guia amb les activitats que no podeu deixar escapar.

Concert de Vivers

Dins la Gran Fira, els concerts de Vivers són tot un clàssic de les nits de juliol. N'hi ha dinou de programats, i hi participen quaranta grups, entre artistes del país i internacionals. Hi sonarà música molt diversa: pop, folk, rock, reggae, música electrònica, flamenc.

Els concerts van començar dimecres amb Izal i continuaran fins al 28 de juliol,

quan Icona Pop i Elyella posaran el punt final. Entremig, hi ha programades actuacions de tota mena: Zoo (11 de juliol), Ivan Ferreiro (13 de juliol), Caetano Veloso (19 de juliol), Rozalen (25 de juliol) i Rubén Blades (10 de juliol), entre més.

Aquesta és la part de la fira que no és gratuïta. Per assistir als concerts, cal pagar entrada. Ja són a la venda a la web dels concerts de Vivers.

Festival Pirotècnic

La pirotècnica és un dels grans protagonistes. El soroll, la llum i els colors ompliran el cel de València les nits de la Gran Fira. El primer acte per als amants dels focs és el 7 de juliol a les 0.30, amb

el castell de pals tirat per Nadal Martí. Aquells qui vulgueu gaudir de l'espectacle podeu anar a la plaça de la Crida, davant les Torres dels Serrans, tot i que el castell es podrà veure en molts punts de la ciutat.

Una de les nits més esperades és la del Piromusical a la Marina de València. Aquest espectacle de llums, colors i música es farà el 14 de juliol a la 1.00. A més, enguany s'hi podran veure efectes pirotècnics sobre l'aigua de la mar.

El dia 21 a les 20.30, dins la programació de la Gran Nit, podreu gaudir d'una *minimascletà* a càrrec de Caballer FX a la plaça del Portal Nou. L'espectacle vol arreplegar, en miniatura, tota l'experiència i la força d'una mascletà. El punt final, pel que fa als focs artificials, serà el 27 de juliol. Aquell dia a les 23.00 hi haurà el correfoc, en què intervindran tot de colles de la ciutat. El recorregut començarà al carrer de les Barques, passarà per la plaça de l'Ajuntament i Marquès de Sotelo i acabarà davant l'estació del Nord.

Nits de Folk

La cultura més tradicional també té un paper molt important en el festival. Les Nits de Folk ja són tota una tradició estival a la ciutat. Demà, dia 6 de juliol, hi haurà la X Trobada de Colles de Dolçaina i Tabal a la Ciutat de València, una bona avinentesa per a escoltar la música més arrelada a la terra i aprendre'n l'evolució. Enguany, es farà la primera nit de cant d'estil. Demà a les 22.30, els cantautors començaran a voltar pels carrers del barri del Carme per oferir la seva música. L'experiència es repetirà al mateix indret i a la mateixa hora dissabte, 7 de juliol.

Aquest cap de setmana va molt carregat de cultura tradicional. Dissabte, hi ha la Muixeranga Jove de València i la Conlloga de Castelló a la plaça dels Furs, a les 20.00. Si us agrada més ballar, heu d'anar a la plaça de la Mare de Déu, on es fa el Sarau de la Fira. Tothom qui vulgui es podrà apuntar a dansar els balls tradicionals: jotes, seguides, fandangos... Si no ens sabeu, no cal que patiu: hi haurà tallers per a aprendre'n.

La Gran Nit

El 21 de juliol es fa la Gran Nit, un dels actes més importants de la Gran Fira de València. La ciutat s'engalana i s'inunda d'activitats d'oci i de festa per a encarrar la recta final de la fira. Hi ha activitats de tota mena repartides per la ciutat. Música, dansa, teatre, foc... i, fins i tot, els museus municipals obren durant la nit. La major part ofereixen un horari especial de les 20.00 a les 0.00, però alguns l'allarguen fins a les 2.00.

La jornada començarà a la Torre del Micalet, amb un concert de campanes, i continuarà amb nombroses activitats. Entre les més destacades hi ha la *minimascletà* (20.00) a la plaça dels Furs i els concerts de música a la plaça de l'Ajuntament, que començaran a les 21.00.

Aquest dia també se celebra l'anomenada ruta del Carme, amb tot de concerts

programats cada mitja hora a partir de les 18.00, en tot d'indrets del barri.

Batalla de flors

L'últim diumenge de juliol, València s'engalana per viure una gran pluja de flors. El 29 de juliol a les vuit del vespre comença la Batalla de Flors a l'Albereda. És l'últim acte de la Gran Fira de València.

Com és tradició, es farà una guerra en què dones vestides de falleres llancen clavells als assistents des de dalt de grans carrosses. En total, se'n llançaran un milió i mig, de colors diferents. A més, les carrosses també van engalanades amb flors, una feina encarregada als artistes fallers.

Una de les imatges més cobejades és la després d'haver passat les carrosses, quan l'Albereda s'ha convertit en un gran mantell de flors.

La batalla de flors es fa l'últim diumenge de juliol. GFV

EL FESTIVAL DE PERALADA ARRENCA AMB LES ACTUACIONS DE SERRAT I RUFUS WAINWRIGHT

Festivals Enguany, el certamen és marcat pel record a la fundadora i ànima del festival, Carme Mateu

REDACCIÓ

El festival Castell de Peralada arrenca aquest cap de setmana amb les actuacions de Joan Manuel Serrat i Rufus Wainwright, entre més. Serrat actua divendres a les 22.00, i dissabte és el torn de Wainwright, també a les 22.00. Abans, però, haurà obert el festival el *Rèquiem* de Verdi, interpretat dijous l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya (OBC).

La programació inclou vint-i-dues propostes de música, lírica i dansa fins al 17 d'agost. El fil conductor d'enguany serà la música barroca. A més, el festival és pel record a la fundadora i ànima del festival, Carme Mateu, que s'ha mort enguany i a qui retransmet un homenatge especial. La biblioteca del castell oferirà una exposició que mostrarà un recorregut per la seva faceta de mecenes de les arts i com a promotora de la cultura. També s'ha anunciat la creació del premi a la música i la dansa que durà el seu nom i que es presentarà l'estiu que ve.

Durant les setmanes vinents, hi actuaran el guitarrista mexicà Carlos Santana i la seva banda, la cantautora francesa Carla Bruni i Sílvia Pérez Cruz i Marco Mezquida. Pel que fa a la lírica, fa uns mesos ja es va confirmar l'actuació de Plácido Domingo interpretant l'òpera de *Thaïs* de Massenet, en estrena al país. Ho farà acompanyat de la soprano Ermonela Jaho i el Cor i Orquestra del

Rufus Wainwright actuarà dissabte a les deu del vespre. ACN

Teatro Real sota la batuta de Patrick Fournillier. També destaquen les actuacions de Jonas Kaufmann i Josep Bros.

S'estrenarà també una producció pròpia, una versió de *La flauta màgica* de Mozart, dirigida per Oriol Broggi. Serà la seva primera incursió en el món de l'òpera i comptarà amb les veus d'Adrian Eröd, Liparit Avetisyan, Kathryn Lewek

i Olga Kulchynska.

Finalment, el festival oferirà l'actuació del Ballet del Capitole de Tolosa amb *Giselle*; el flamenc de Maria Pagès, juntament amb propostes com la ballarina Svetlana i les estrelles del Bolshói i el muntatge *La folia* de dansa, hip hop i músiques barroques del coreògraf i director Mourad Merzouki.

La màgia de les havaneres arriba a Calella de Palafrugell. vw

PORT BO, PEIX FREGIT, HAVÀNAME I L'EMPORDANET, A LA CANTADA D'HAVANERES DE CALELLA DE PALAFRUGELL

Tradicions A banda de la cantada, s'han organitzat activitats, com ara una conferència sobre les havaneres i un mercat d'artesans

REDACCIÓ

Com cada primer cap de setmana de juliol, la màgia de les havaneres arriba a Calella de Palafrugell. Dissabte, a dos quarts d'onze de la nit, a la plaça del Port Bo, es farà la tradicional cantada d'havaneres amb els grups Port Bo, Peix Fregit, Havàname i l'Empordanet. La cantada es podrà seguir en directe per quatre pantalles gegants situades a la platja del Canadell (Calella), la platja del Port Pelegrí (Calella), la plaça Nova (Palafrugell) i la platja de Llafranc.

A banda d'aquest acte central, s'han organitzat diverses activitats paral·leles.

Divendres, a les set de la tarda, al local de l'AVAC de Calella, s'oferirà la conferència 'L'impacte de les havaneres a l'Europa romàntica: la sensualitat d'un ball, la modernitat d'una cançó', a càrrec d'Anna Costal, musicòloga i professora de l'Escola Superior de Música de Catalunya.

Dissabte, durant tot el dia i fins a la nit, es podrà gaudir del mercat d'artesans del passeig del Canadell i el carrer de Francesc Estrabau. Després de la cantada, la música continuarà amb els concerts de prop a les tavernes. Diumenge, el festival Ítaca oferirà el concert d'Albert Pla a la plaça del Port Bo a dos quarts de deu de la nit.

Una ceramista poleix una peça feta al torn, l'any passat durant la fira Argillà. FERRAN EGEA

ROMANIA, PAÍS CONVIDAT A LA FIRA DE CERÀMICA ARGILLA ARGENTONA

Fires Més de setanta ceramistes i moltes activitats relacionades amb el món de la terrissa ompliran el poble del 6 al 8 de juliol

REDACCIÓ

La Fira Internacional de Ceràmica i Terrissa Argillà arriba aquest cap de setmana a Argentona. Més de setanta ceramistes de deu països –com ara Portugal, Itàlia, el Regne Unit, França, Letònia, Espanya, l'Argentina, el Marroc o Rússia exposaran la seva obra.

El país convidat, que comptarà amb una presència destacada serà Romania, un país amb una gran tradició ceramista que ha cultivat des de fa molts anys diversos estils característics i ben diferents entre ells.

Tot el cap de setmana hi haurà activitats variades, com ara tallers de ceràmica al torn i demostracions de terrissa tradi-

cional, una acció artística de decoració en directe d'un càntir gegant (dissabte a les 17.00), exposicions al Museu del Càntir, la Casa Gòtica i el Saló de Pedra o la 14a Mostra de Cinema sobre ceràmica.

El càntir de l'any, el 'Càntirnlora'

D'ençà que la fira Argillà Argentona comença a caminar separada de la festa major del poble, els càntirs de l'any, típics de la localitat maresmenca, són encarregats a artistes. El càntir d'enguany ha estat elaborat pels arquitectes Joan Cruanyes i Carles Bassó i és la primera vegada que té una versió doble, a triar entre dos colors, el vermell i el negre. L'obra, anomenada 'Càntirnlora', es basa en formes geomètriques per l'origen de l'arquitectura dels seus creadors.

Sandra Bullock i Cate Blanchett, en un fotograma de 'Ocean's 8'. ACN

'JEAN-FRANÇOIS I EL SENTIT DE LA VIDA', 'OPERA PRIMA' DE SERGI PORTABELLA, ARRIBA ALS CINEMES

Jean-François i el sentit de la vida, l'opera prima de Sergi Portabella, arriba als cinemes aquesta setmana. El film es demana quin és el sentit de la vida a partir del viatge existencialista del protagonista. En aquesta producció associada de TV3 es barregen elements fantàstics i realistes amb l'escriptor Albert Camus de rerefons. Hi ha més estrenes destacades, aquesta setmana: l'enjòlit protagonitzat per nombroses estrelles de Hollywood *Ocean's 8*, el documental *Whitney* i la tragicomèdia francesa *Ôtez-moi d'un doute*.

Jean-François i el sentit de la vida

Direcció: Sergi Portabella. Intèrprets: Max Megías, Clàudia Vega, Àgata Roca, Pau Durà i Theo Cholbi. Gènere: Comèdia.

A només tretze anys, en Francesc és un nen solitari, víctima d'assetjament escolar. Un dia troba un llibre d'Albert Camus, *El mite de Sísif*, i en queda fascinat. A partir d'aquest moment, es fa dir Jean-François i decideix de convertir-se en existencialista. El seu nou objectiu és anar a París a trobar Camus.

Ocean's 8

Direcció: Gary Ross. Intèrprets: Sandra Bullock, Cate Blanchett, Rihanna, Anne Hathaway, Helena Bonham Carter, Mindy Kaling, Matt Damon, Katie Holmes, Kim Kardashian, Adriana Lima. Gènere: Enjòlit.

Debbie, germana de Danny Ocean, decideix de cometre l'atracament del segle en la gala Met anual que se celebra a Nova York. El primer pas serà aconseguir l'equip criminal perfecte: Lou, Rose, Daphne Kluger, Nine Ball, Tammy, Amita i Constance.

Whitney

Direcció: Kevin Macdonald. Gènere: Documentari.

Whitney Houston va trencar més rècords en la indústria musical que cap altra cantant en la història. Whitney és un retrat autèntic, íntim i sincer de l'artista i la seva família, que va més enllà de titulars sensacionalistes i repassa la fascinant trajectòria de la vida de Houston.

Ôtez-moi d'un doute

Direcció: Carine Tardieu. Intèrprets: François Damiens, Cécile De France, André Wilms, Alice de Lencquesaing, Guy Marchand, Esteban, Perrette Souplex, Aylin Mikaelian. Gènere: Tragi-comèdia.

A 45 anys, Erwan descobreix que el vell llop de mar que el va criar no és el seu pare. Després de cercar-lo, es troba amb el seu progenitor, un home octogenari, i queda encisat per ell i per la impetuosa Ana.

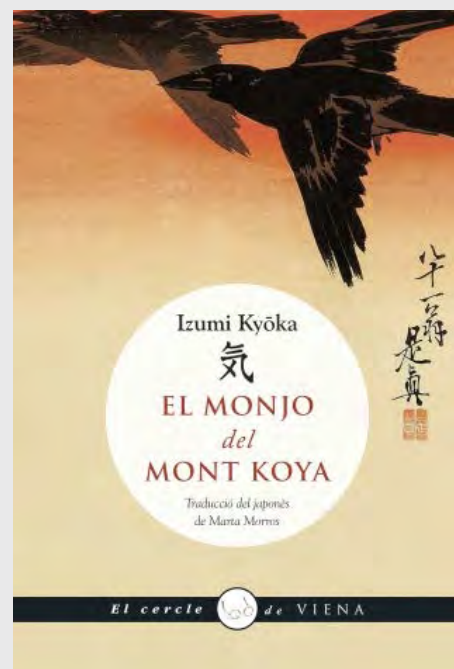

El relat reprèn la tradicional història d'éssers i fenòmens sobrenaturals i li atorga un nou estil, molt particular

Isabel Monsó

‘EL MONJO DEL MONT KOYA’, LITERATURA FANTÀSTICA JAPONESA

Viena Edicions publica, dins la col·lecció ‘El Cercle de Viena’, la novel·la d’Izumi Kyōka · L’editora Isabel Monzó ens en parla i ens n’ofereix un fragment

REDACCIÓ

Per primera vegada arriba en català una obra del japonès Izumi Kyōka, *El monjo del mont Koya*, el conte que el va fer cèlebre i el va situar com una de les grans figures de la literatura fantàstica japonesa. És una traducció del japonès de Marta Morros. Viena Edicions l’acaba de publicar dins la col·lecció ‘El cercle de Viena’.

Izumi Kyōka (Kanazawa, 1873 – Tòquio, 1939) va néixer en una família humil d’artesans i artistes, i es va formar en una escola de missioners presbiterians. La seva mare, que va morir quan ell tenia deu anys, el va introduir en els contes tradicionals i les històries d’herois. El reconeixement entre el públic lector li va arribar a partir del 1900, arran de la publicació d’aquesta narració, la seva obra més emblemàtica, que reprèn la tradicional història de fantasmes japonesa i li atorga un nou estil. Va escriure contes, llibres de viatges i peces de teatre kabuki. Amb una salut molt afeblida, es va morir poc després d’haver estat admès a la Societat Imperial de les Arts.

Explica l’editora de Viena, Isabel Monsó:

«La novetat per a aquest estiu dins de la col·lecció ‘El cercle de Viena’ és *El monjo del mont Koya*, d’Izumi Kyōka, traduït del japonès per Marta Morros. Kyōka és, sens dubte, una de les grans figures de la literatura fantàstica japonesa, però incomprensiblement fins ara no s’havia publicat mai en català. De fet, això ja ens havia passat anteriorment amb noms tan reconeguts com Kawabata i Tanizaki, que hem publicat també dintre de la col·lecció, i que fins aleshores pràcticament no havien estat publicats en català.

L’acció d’*El monjo del mont Koya* comença quan, en una calorosa nit d’estiu, un viatger allotjat en una hostatgeria rural demana al seu company d’habitació, un monjo venerable, que li expliqui alguna de les experiències que ha viscut en el decurs dels seus pelegrinatges. D’aquesta manera, el relat es converteix també en un homenatge al conte de tradició oral, que tant a l’Orient com a l’Occident sol ser l’avantsala de l’experiència lectora i que Kyōka, format en una família d’artistes molt humil, valorava

especialment. A petició del seu company d’habitació, el religiós relata aleshores el que li va passar una vegada que, anant a un famós monestir, es va equivocar de camí i, després de travessar un gran bosc habitat només per serps i sangoneres, va anar a parar a una cabana isolada en què vivien una misteriosa jove, d’una gran bellesa, i un noi que passava el dia cantussejant i que semblava que no hi era tot. Com que fosquejava i no hi havia cap població a prop, el monjo va demanar a la dona que el deixés quedar a dormir a la cabana, a la qual cosa ella va accedir, però amb una estranya condició.

Com veureu, el relat reprèn la tradicional història d’éssers i fenòmens sobrenaturals i li atorga un nou estil, molt particular, que va fer guanyar a Kyōka el sobrenom de ‘l’Edgar Allan Poe japonès’. Kyōka té una especial habilitat per a recrear atmosferes i sensacions (de calor polsegosa, d’inquietud, de neguit creixent...), i això atorga a aquest relat una tensió creixent, que arrossega el lector per l’experiència d’aquest pobre monjo sotmès a grans dubtes i incerteses que faran trontollar els seus principis.» ■

PIRULETES DE XOCOLATA DE TRES COLORS AMB LLAMINADURES

Un recurs acolorit i gustós per a celebrar les festes infantils

Ingredients

(per a fer 15 piruletes)

- 100 g de xocolata negra especial per a postres
- 100 g de xocolata blanca especial per a postres
- 100 g de xocolata amb llet especial per a postres
- 15 pals de fusta
- paper vegetal
- llaminadures variades

NEUS CUSCÓ

Posem la xocolata negra al bany maria. Quan estigui desfeta afegim una boleta petita de mantega perquè agafi més brillantor. Posem la xocolata en una mànega pastissera i a sobre d'un paper vegetal fem rodones planes amb la xocolata (o la forma que vulguem). Posem el pal i el tapem amb una mica més de xocolata. Esperem que la xocolata es refredi una miqueta i li tirem per sobre les llaminadures que vulguem.

Fem el mateix procediment amb la xocolata blanca i la xocolata amb llet.

Un cop fetes les piruletes, les deixem a la nevera fins que s'hagin de menjar.

Es poden presentar clavades en un tac d'escuma dins d'una torreta o d'un gerret, etc.

Cathal MacSwiney Brugha:
'La presó dels dirigents
independentistes catalans
és una jugada estúpida i un
senyal que Madrid perd'

Carme Ruscalleda
tanca el mític Sant Pau

Els treballadors de terra d'Ibèria
convoquen quatre jornades de
vaga al Prat

La Diada de la República Catalana es proposa d'omplir la
Diagonal

El govern convoca el ple del patronat del Diplocat el 25 de
juliol